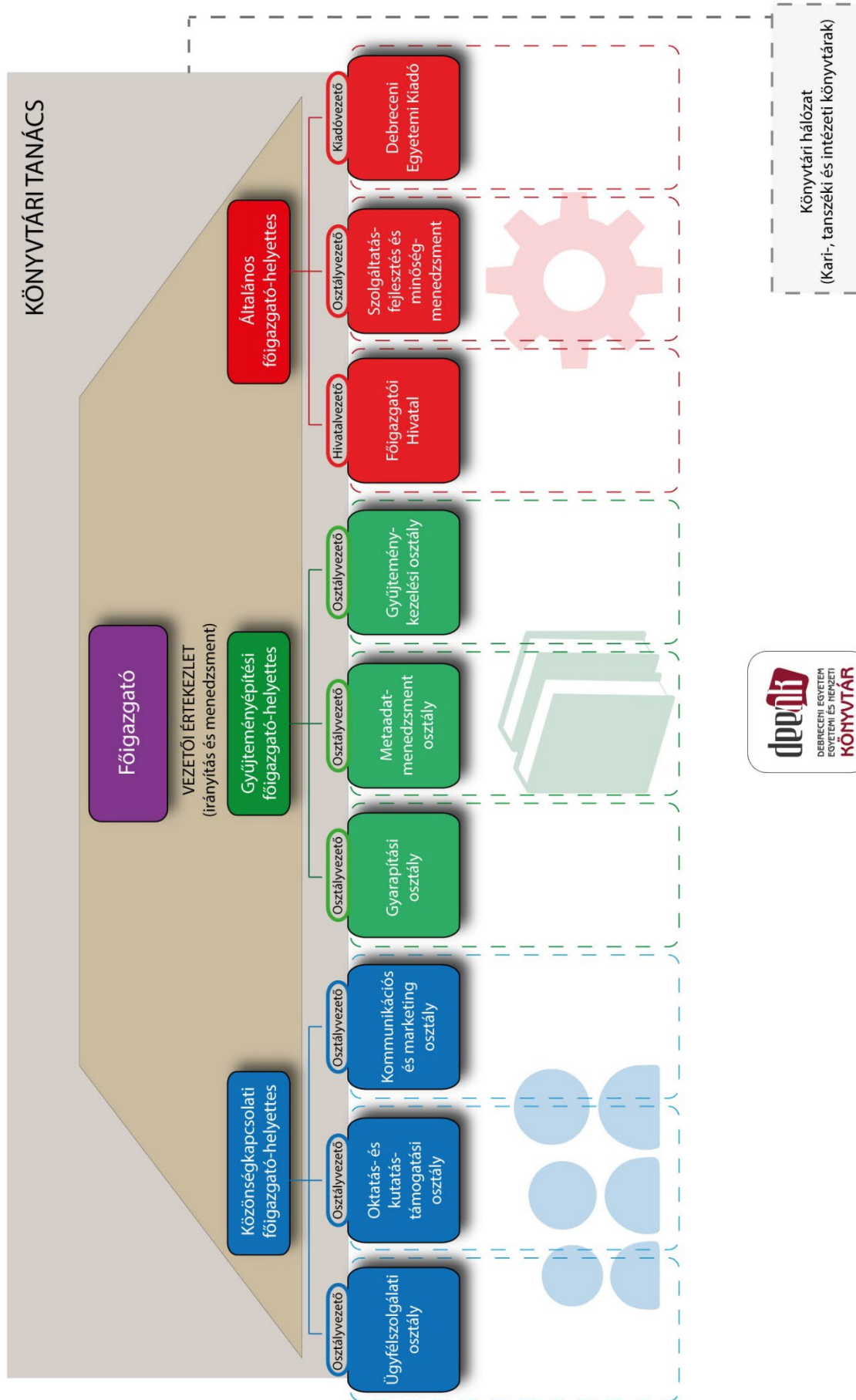

ÉVES BESZÁMOLÓ

A DEENK TEVÉKENYSÉGÉRŐL

2021

A DEENK KÖNYVTÁRAI 2021-BEN

BCK	Böszörményi úti Campus Könyvtára 4032 Debrecen, Böszörményi u. 138.
BTEK	Bölcsészettudományi és Természettudományi Könyvtár 4032 Debrecen, Egyetem tér 1.
EK	Egészségügyi Könyvtár 4400 Nyíregyháza, Sóstói út 2-4.
ÉTK	Élettudományi Könyvtár 4032 Debrecen, Egyetem tér 1.
KCK	Kassai úti Campus Könyvtára 4028 Debrecen, Kassai u. 26.
KK	Kórházi Könyvtár 4031 Debrecen, Bartók Béla út 2-26.
MK	Műszaki Könyvtár 4028 Debrecen, Ótemető u. 2-4.
PK	Pedagógiai Könyvtár 4220 Hajdúböszörmény, Désány István u. 1-9.
SZCK	Szolnok Campus Könyvtára 5000 Szolnok, Mártírok útja 8-10.
ZK	Zeneművészeti Könyvtár 4032 Debrecen, Nagyerdei krt. 82.

Tevékeny és termékeny volt a 2021. év a DEENK-ben. Többéves nagy projektjeink eredményei alakot öltöttek, és - ami mindennél fontosabb - visszatért a Könyvtár falai közé az Élet.

Egyetem téri felújított tereink rendkívüli népszerűséggel, magas arányú kihasználtsággal üzemelnek 2021. májusától; a Sziget rendezvényei, valamint az Élet-tudományi Könyvtár éjféle-hétféle nyitvatartása véglegesen helyre billentették a fizikai infrastruktúránk működési rendjét.

Nem engedték el ugyanakkor a járványhelyzet időszakában szerzett tapasztalatokat: rutinosan váltunk üzemmódot a személyes és online működés között. Kurzusainkat és tréningjeinket személyes és virtuális térben egyaránt hirdetjük, s folyamatosan színesedik ezek tartalma és módszertana is.

Tanulósobáink elnevezését online közösségi eseménnyé duzzasztottuk, és egyre tudatosabban használjuk a különféle kommunikációs csatornákat és formátumokat.

Az open science területén évek óta otthonosan mozog és országos jelentőségű munkát végez a DEENK csapata: kommunikációs és tudásátadó tevékenységeink révén folyamatosan bővítjük a kultúraváltásban részt vevők körét és teremtünk fórumokat a változások közös értelmezésére.

Mindeközben folyamatosan dolgozunk azon, hogy a könyvtári szolgáltatásaink a kutatási ökoszisztéma integráns elemeivé váljanak. Az adatrepozitórium és a Tudóstér összekapcsolásával Magyarországon elsőként nyújtunk olyan komplex szolgáltatást, amely az intézményi tudásvagyon reprezentálásának teljességére alkalmas.

Az augusztus 1-től hatályos fenntartói modellváltás az adminisztrációs folyamatokat alakítja át, de már számolunk azzal is, hogy az intézményi finanszírozás tekintetében kiemelt jelentőségű tudománymetria, a tudományos publikációk monitorozása egyértelműen a DEENK feladatköre. A publikáció-támogatási infrastruktúránk fejlesztésének további lépcsője – a monitorozás és átláthatóság jegyében – a szolgáltatásaink integrálása és kommunikációnk egyértelműsítése lesz 2022-ben.

Az Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiuma és más szervezetek révén ebben az évben is erős volt az országos jelenlétünk - így számos területen vesznek részt kollégáink szakmai diszkurzusokban, előadásokon.

2021-ben ténylegesen hozzászoktunk – hozzá kellett szoknunk – a folyamatos változásokhoz, a kiszámíthatatlansághoz. Mindeközben szembesülünk azzal, hogy a siker, az eredményesség fogalma miként változik ebben a helyzetben. Az

elmúlt két év felerősítette a szervezetben a PDCA szemléletű folyamat- és munkaszervezést, tudatosabbá vált a humánerőforrás-allokáció és a kompetencia-fejlesztés.

2022-ben tovább lépünk: tudatosítjuk a folyamatok és projektek tervezési- végrehajtási- és beszámolási szakaszait. Elvárt eredményként nő a folyamatok, projektek transzparenciája, hatékonyabbá válik az erőforrás-menedzsment és az eredmények disszeminációja.

A tőlünk megszokott energiával és proaktivitással, fokozott tudatossággal tervezük a következő naptári évet is.

Karácsony Gyöngyi
főigazgató
Debrecen, 2022. február 25.

Tartalomjegyzék

SZOLGÁLTATÁSOK	7
Ügyfélszolgálat	7
Kölcsönzés és olvasói forgalom	7
Fizikai tereink	11
Virtuális tereink	13
Szolgáltatásfejlesztések	15
Kutatástámogató szolgáltatások	16
A kutatási teljesítmény nyilvántartása és reprezentációja	16
Nyílt hozzáférésű (open access) publikálás támogatása	18
Felhasználóképzés, kurzusok, tréningek	20
A Debreceni Egyetemi Kiadó (DUPress) működése és szolgáltatásai	22
Könyvkiadás	22
Könyvterjesztés	23
PARTNERKAPCSOLATOK ÉS KOMMUNIKÁCIÓ	25
Külső és belső kommunikáció 2021-ben	25
Rendezvények, könyvtári bemutatók	25
Tartalomgyártás	27
Közösségi média felületek	28
Belső kommunikáció	29
GYŰJTEMÉNYÜNK	31
A fizikai gyűjtemény gyarapodása és forrásai	31
Vásárlás	31
Kötelempéldányok	31
Ajándék és csere	32
Folyóiratok	33
Elektronikus és digitális tartalmak	34
Elektronikus könyvek	34
Adatbázisok szolgáltatása	34
Digitális-gyűjtemény építés	35
Debreceni Egyetem Publikációs Platform	36
Debreceni Egyetem elektronikus Archívuma – DEA	37
A gyűjtemény gondozása	37
Elektronikus nyilvántartás	37
GAZDÁLKODÁS ÉS HUMÁNERŐFORRÁS-KEZELÉS	40
A működés forrásai	40
Források felhasználása	40

Humán erőforrás _____	41
Demográfiai adatok és végzettségek alakulása 2021-ben _____	41
MELLÉKLET _____	42
Szolgáltatások _____	43
Oktatás- és kutatástámogatás _____	48
Partnerkapcsolat és kommunikáció _____	51
Gyűjteményünk _____	52
Gazdálkodás és humánerőforrás-kezelés _____	54

Szolgáltatások

Szolgáltatásaink kialakításakor mindenkor a felhasználók igényeit helyezzük a középpontba, melynek során ma már tudatosan alkalmazzuk a szolgáltatástervezés legújabb módszereit.

Ügyfélszolgálat

A 2021. év első fele – az azt megelőző évhez hasonlóan – kényszerű bezárással telt. A járványidőszakban bevezetett szolgáltatásainkat ekkorra már rögzült folyamatok mentén szerveztük, így a könyvtár korlátozott elérésének idején nagyobb tér nyílt az ügyfélszolgálat belső munkaszervezésének stratégiai célokhoz igazodó, valamint az előző év rövid nyitvatartási periódusában szerzett tapasztalatokon alapuló áttervezésére.

KÖLCSÖNZÉS ÉS OLVASÓI FORGALOM

Felhasználók 2021-ben

Regisztrált felhasználóink száma (15.273) kismértékű emelkedést mutat az egy évvel korábbihoz képest, de továbbra is 10-15%-kal marad el a Covid járványt megelőző időszakban jellemző mértéktől.

A nem egyetemi polgárokhoz tartozó használói rétegekben némi visszaesés tapasztalható, ami abból következik, hogy a zárva tartáskor érvényes korlátozott szolgáltatásaink zömét e felhasználóink nem tudták igénybe venni. Emelkedett viszont a regisztráltak száma a hallgatókat, fiatal kutatókat magába foglaló korcsoportokban, s az első alkalommal regisztráltak létszáma is növekedést mutat.¹ (1.ábra)

Fizikai dokumentumok forgalma

Az előző év csaknem 30%-os visszaesését követően 2021-ben ismét nőtt a dokumentumok forgalma a könyvtárainkban: idén 10%-kal több, összesen 268.491 dokumentumot vettek kézbe felhasználóink kölcsönzés vagy helyben használat céljából. (2.ábra)

A legnagyobb forgalmat továbbra is a BTEK bonyolítja, s egyúttal itt volt a legmagasabb a növekedés mértéke is. Az egy évvel korábbihoz képest 27%-kal több könyvet használtak ebben a könyvtárban.

A Pedagógiai Könyvtár forgalomvisszaesését az olvasói tér átalakításával járó átmeneti zárva tartás okozta.

¹ Fontos megjegyezni, hogy felhasználói szám elemzésekor nem elégséges csupán a regisztrációs adatokat figyelembe venni. Mivel a könyvtárainkba nem regisztrált felhasználók is betérhetnek, jelentős azok száma, akik elsősorban tereinket használják, viszont egyéb szolgáltatásokat nem feltétlenül vesznek igénybe. Erről részletesen a „Látogatói létszám alakulása” szakaszban.

A Zeneművészeti Könyvtárban – régi adósságot pótolva – 2021-ben bevettük a Corvina integrált könyvtári rendszert. Többek között ebben bonyolódnak ezentúl a kölcsönzések is, ami sok tekintetben eltér attól, amit a felhasználók e könyvtárban korábban megszoktak. A használati adatok – vélhetően átmeneti – csökkenése mögött az új szolgáltatási környezethez való alkalmazkodás állhat.

Továbbra is megmaradt azonban a dokumentumok helyben használatának évek óta tartó negatív tendenciája: 2021-ben ismét 30%-kal kevesebb, összesen 22.014 könyvet használtak helyben olvasóink.

A legdrasztikusabb változást a KCK könyvtár forgalmában mértük. Az újrainytást követően a Gazdaságtudományi Kar hallgatói már nem tértek vissza ebbe a könyvtárba.

Elektronikus dokumentumok használata

Elektronikus dokumentumaink túlnyomó része előfizetési adatbázis tartalomként jelenik meg gyűjteményünkben. 2021-ben 54 adatbázis állt a felhasználók rendelkezésére. Miután a teljes évre vonatkozó adatokat csak a következő év első negyedévében teszik közzé a szolgáltatók, a 2021-es évi adatbázishasználat mértékéről csak az első félévből vannak adataink: eszerint használóink 789.419 alkalommal töltötték le, vagy tekintettek meg tartalmat, nyitottak meg szócikket stb. az elektronikus forrásokban.

A legnépszerűbb ötben vegyesen találunk magyar és angol nyelvű, valamint multidiszciplináris és szakadatbázisokat. A használat szempontjából első helyen a MeRSZ, az Akadémiai Kiadó online okoskönyvtára áll 46,9%-os használati aránnyal. A teljes használat csaknem felét kitevő arány egyértelműen mutatja, hogy a pandémia alatt jelentős mértékben növekedett az igény a távolról használható, magyar nyelvű elektronikus könyvek iránt a hallgatók körében.

A második helyre az Akadémiai Kiadó Szótár csomagja került (10,5%), majd a ScienceDirect (10,2%), a SpringerLink+Nature (4,5%) és klinikai gyakorlatban fontos döntéstámogató UptoDate Advance (4,4%).²

A könyvtárközi forgalom alakulása

A 2021. évi könyvtárközi forgalom 10%-os emelkedést mutat az egy évvel korábbihoz képest mind a beérkezett, mind az általunk küldött kérések vonatkozásában. A DEENK továbbra is elsősorban küldő könyvtárként van jelen az országos rendszerben: a küldött és fogadott dokumentumok aránya 5:1. (3. ábra)

² Vélhetően a pandémia hatásai miatt nőtt meg az utóbbi iránti érdeklődés, mert az előző években ez az adatbázis nem volt a top 5 tagja. Esett viszont az EMIS használati aránya, ami kétharmada a 2020-as év első felében mértnek. Ennek hátterében azt áll, hogy a GTK szert tett egy másik időszoros adatokat tartalmazó adatbázisra, a Statista-ra.

A legnagyobb forgalmat változatlanul a BTEK bonyolítja: a kérések 56% ide érkezik, amit tőle nagyságrendileg lemaradva követ az ÉTK, a KCK, a PK és a BCK. A többi könyvtár kérés száma nem éri el a 100-at.

Ugyancsak változatlan a dokumentum-típus megoszlások képe is: a dokumentumok 77%-át eredetiben kéri, 19%-át pedig elektronikusan. A nyomtatott másolatban küldött dokumentumok száma elenyésző.

Az Országos Dokumentum-ellátási Rendszerrel kapcsolatos feladatok átadása

2020 végén érvényét veszítette az a szerződés, amit az OSZK, a MOKKA Egyesület, a Debreceni Egyetem és a Szegedi Tudományegyetem kötött, a MOKKA-ODR üzemeltetésére vonatkozóan. 2021-ben ezért többször tárgyaltunk az OSZK-val a MOKKA-ODR tartalék futtatási környezetének debreceni megszüntetéséről, az ODR rendszer szakmai és adminisztratív feladatainak átadásáról.

Ősszel a MOKKA-ODR adatbázis beköltözött az OKP felhőszolgáltatásai közé, s megindult az adminisztratív feladatok átadásának folyamata. Az év végére az MOKKA-ODR a DEENK hatásköréből mind szolgáltatási környezet, mint a feladatok tekintetében átkerül az OSZK feladati közé.

Változások a fizikai-dokumentum szolgáltatásban

2021-ben fontos mérföldkőhöz érkeztünk a fizikai dokumentumokhoz kapcsolódó olvasói **önkiszolgáló funkciókkal** kapcsolatosan³. Az évek óta következetesen zajló fejlesztéseknek köszönhetően használóink egyre több szolgáltatást vehetnek igénybe úgy, hogy ahhoz nincs szükségük a könyvtárosok segítségére.

A legnagyobb forgalmú egységeinkben (BTEK, ÉTK, BCK) már a könyvek kölcsönzését és visszahozatalát is teljesen önállóan végezhetik felhasználóink.

Az ÉTK előtt üzembe helyezett kültéri könyv visszavevő szekrény a nap 24 órájában, a hét minden napján az olvasók rendelkezésére áll.

A BTEK-ben a raktári kérések elviteléhez sincs már szükség könyvtárosi beavatkozásra, a felkért könyvekről email értesítést kap az olvasó, a polcra ön maga leveheti, s az önkölcsönző pultnál ki is kölcsönözheti a raktári könyveket.

Az őszi szemeszterben bevezettük a dokumentumok online előjegyzését a használók számára. A változtatással az előjegyzések monitorozása is pontosabb lett: a bevezetést követő négy hónapban összesen 239 alkalommal foglaltak le dokumentumot e módon.

³ Ennek alapját az RFID technológia adaptálása teremti meg, amiről „A gyűjtemény gondozása” fejezetben írunk részletesen.

A következő években a KCK-n is teljesen kiépül az RFID rendszer szolgáltatási oldala,⁴ s az ÉTK földszintjének némi átrendezésével még hatékonyabbá tehető az ottani önkiszolgáló szolgáltatások köre.

A használói önállóság ösztönzése tudatos stratégia a szolgáltatásszervezésben. A könyvtárosi beavatkozást nem igénylő tranzakciók a felhasználók számára kevesebb kötöttséggel és várakozással járnak, s egy részük (pl. az online előjegyzés, az online regisztráció, a könyvvisszaadó szekrények) mentes a könyvtári nyitvatartás korlátjaitól is.

A könyvtár számára elsősorban a szolgáltatás-kiterjesztés (pl. nyitvatartási idő növelése), valamint az erőforrás-gazdálkodás vonatkozásában jelent pozitív változást. Az iteratív, mechanikus jellegű munkafolyamatok automatizálása lehetőséget biztosít a könyvtárosnak, hogy magasabb hozzáadott-értékű tevékenységet végezzen, a tájékoztatásban, irodalomkutatásban vagy az online szolgáltatások háttéradataiban.

A hatékony **humánerőforrás-gazdálkodás** kiemelt jelentőséget kapott az ügyfélszolgálati osztályon a pandémia idején, de ezen túlmenően is első számú szempont az osztály működésében. E területen hagyományosan magas a dolgozói fluktuáció mértéke, de 2021-ben különösen nagy számban, kilencen távoztak a munkakörből. Az önkiszolgáló funkciók gyarapítása, valamint a belső munkaszervezés – részben erre épülő – fundamentális átalakítása révén azonban sikerrel emeltünk az ügyfélszolgálat hatékonyságán mennyiségi és minőségi szempontból egyaránt.

Az RFID hatékonyságának felmérésére a 2020-as őszi rövid nyitvatartási periódus nem volt elegendő, bár a tapasztalatok már akkor is biztatóak voltak. A 2021-es őszi szemesztertől rögzített kölcsönzési adatok viszont a fenti célkitűzések sikeres megvalósulását mutatják. A BTEK-ben minden hónapban háromszor annyi önálló kölcsönzést rögzítettünk, mint amennyit a kollégák végeztek el, de a rendszert később bevezető az ÉTK vonatkozásában is kétszeres a különbség. (4/a-d. ábra)

A visszavétel szempontjából némileg eltérő a kép bontakozik ki: az adatok alapján az látszik, hogy e tranzakcióval kapcsolatban a felhasználók továbbra is a személyes interakciót részesítik előnyben.⁵

⁴ A KCK-n eddig lezajlott fejlesztésekről szintén „A gyűjtemény gondozása” fejezetben írunk részletesen.

⁵ E mögött nem csak felhasználói szokások, de bizonyos infrastrukturális adottságok is állnak. A BTEK-be olyan útvonalok is érkehetnek olvasók, amelyben nem érintik a visszaadó automatát, az ÉTK kültéri visszavevő szekrénye pedig csak novemberben lett ütembe helyezve.

FIZIKAI TEREINK

Nyitvatartás

Könyvtáraink nyitvatartására erősen rányomta a bélyegét az év első felének veszélyes helyzeti működése. Tereink első megnyitására május 4-én került sor, egyelőre még bizonyos korlátozásokkal, de a látogatói szám emelkedésével, valamint a hozzánk érkező jelzésekre reagálva hamarosan bővíteni kellett a nyitvatartási időszakot.

Könyvtárainkat a nyár folyamán sem zártuk be, s az ÉTK ebben az időszakban is minden csütörtökön hosszabbított nyitvatartással üzemelt. Az őszi tanévkezdéskor már mindenhol a korábbi szorgalmi időszaki rend szerint működünk, s a téli vizsgaidőszakban ismét biztosítottuk az ÉTK 24 óráig tartó nyitvatartását.

Az éjfélig tartó nyitvatartás megvalósítását hallgatók alkalmazásával tudjuk biztosítani, amibe idén először már külföldi hallgatókat is bevontunk. Ennek hátterét – a szükséges pénzügyi források mellett – az ügyfélszolgálati tevékenységek világos rendszerezése, rögzítése és a hozzá kapcsolódó megfelelő edukáció biztosította.

A 2021-es évben összességében az előző évhez képest valamivel több, 252-267 napot voltak nyitva könyvtáraink, amiből 82 napon korlátozott módon üzemeltek. Egyedül a PK jelent kivételt, ami az év közbeni térátalakítási munkálatok miatt csak 172 napig volt látogatható. (5. ábra)

Tereink használata

Óránként rögzítjük az épületeinkben aktuálisan tartózkodók számát annak érdekében, hogy monitorozhassuk tereink kihasználtságának mértékét. A gyűjtött adatok azt mutatják, hogy a benntartózkodók száma egyértelműen emelkedő tendenciát mutat 2021-ben: a májusi nyitást követően gyorsan emelkedett, s az őszi szorgalmi időszakban már elértük a 2019-es évben jellemző szintet, amit a téli vizsgaidőszakban már több alkalommal meg is haladtunk.

Az ÉTK-ban és BTEK-ben rögzített adatok által leírt görbe is a fentieket erősíti. A zárást követő vizsgaidőszakban az elérhető összes férőhelyhez viszonyítva az ÉTK helykihasználtsága 20%, a BTEK-é 10% körül mozgott. A szeptemberi tanévkezdést követően azonban meredek emelkedést látunk: a BTEK-ben már szeptember végétől állandósul a 60% feletti kihasználtság (a legmagasabb 71%), és a kétszer több férőhelyet kínáló ÉTK-ban is 40-50% a jellemző. (6/a-b. ábra)

A fenti adatok egyben az e tereket érintő nagyszabású átalakítások sikerességét is alátámasztják. A hallgatók láthatóan szívesen választják a könyvtár tereiben való tartózkodást tanulási és egyéb célokból.

ÉTK tanulószobák forgalma

Szintén a 2019. évi térátalakítás fontos része volt a csoportmunkára lehetőséget adó tanulószobák létrehozása az Élettudományi Könyvtárban. Az egyenként 10-12 férőhelyes, nagy méretű digitális kivetítővel is felszerelt helyiségekbe bárki beülhet, de az egyetem hallgatói előre ki is bérelhetik azokat.

A tanulószobák kihasználtságát 2021-ben volt először alkalmunk hosszabb időszakon keresztül monitorozni. A szobafoglalás adminisztrációs adatai alapján ebben az évben 363 felhasználó összesen 1.427 foglalást végzett.

A foglalást ugyan egy hallgató végzi, de az minden esetben egy min. 5 fős csoportot jelent. Ebből következően a tanulószoba-bérlés lehetőségével másfél ezer hallgató élt ebben az évben, ami erősen alátámasztja a kialakított szolgáltatás létjogosultságát, a hallgatók erre való igényét.

A szobákat foglalás nélkül használók száma is magas. A legmagasabb mértéket a vizsgaidőszakban regisztráltuk, amikor is az itt elérhető 46 tanulóhely 76%-a volt foglalt.

Új könyvtár, megújult terek és beruházások

2021-ben ismét egy új könyvtárral gyarapodott a DEENK: januárban csatlakozott hozzánk a nyíregyházi Egészségügyi Kar könyvtára, mely **DEENK Egészségügyi Könyvtár** néven vált a szervezetünk részévé. Az év során elkezdődtek azok a tevékenységek, melyek révén itt is kialakítjuk a DEENK többi egységében nyújtott szolgáltatási kereteket.

Átfogó felújítási munkálatokat végeztünk emellett a **Pedagógiai Könyvtárban**, melynek forrását a Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar a DEENK-kel közösen biztosította. A munkálatokat a könyvtár koordinálta. Miután itt legutóbb 1998-ban történtek felújítások, az elengedhetetlen infrastrukturális állagjavító fejlesztések mellett az olvasói tér és gyűjtemények korszerű szempontok szerinti átrendezését is elvégeztük. Ennek keretében:

- Az olvasói terek használati kényelmét javítandó, csökkentettük a szabadpolcos állomány mértékét;
- Digitalizálással és selejtezéssel raktári kapacitásokat szabadítottunk fel a szabadpolcra lekerült állomány elhelyezésére;
- A tereket a korszerű ügyféligényekre reagálva, valamint az önkiszolgáló funkciókat előtérbe hozva átrendeztük;
- Lecseréltük és áthelyeztük az ügyfélszolgálati pultot.

Az átalakítás miatt a könyvtár egy átmeneti időre bezárt, kapuit július 15-én nyitotta meg újra. Az új könyvtári tér hivatalos átadójára novemberben került sor.

Az év során befejeződött az ÉTK-ba korábban átköltöztetett gyűjteményrészek integrációja is. A 2019-es felújításokat megelőzően mintegy 70 polcfolyóméternyi

természettudományi anyagot helyeztünk el az ÉTK-ban, az akkori feladat-prioritások miatt egyelőre ideiglenes leőhelyeken. Ezt az elmaradást pótoltuk, amikor a teljes gyűjteményt az ebben a könyvtárban használt LC klasszifikációs rendszerbe építve átrendeztük és teljes mértékben összeolvastottuk a már itt lévő állománnyal.

VIRTUÁLIS TEREINK ⁶

Könyvtári honlap

A DEENK legfontosabb online felületén, a **könyvtári honlapon** 417 ezer látogatást regisztráltunk 2021-ben. Honlapunkon igen jó, 33%-os visszafordulási arányt⁷ mértünk, ami azt jelzi, hogy a használók jellemzően gyorsan megtalálják, amit keresnek, a navigálás ergonómiája és a tartalom találkozik az elvárásaikkal.

A virtuális tereink látogatottságát 2019-2021-es időszakban mutató adatok egyfajta hullámot írnak le. 2019-ben 476 ezer látogatást regisztráltunk, ami 2020-ban 545 ezerre emelkedett. A járványhelyzet szempontjából nyugodtabb 2021-es évben viszont újra lecsökkent a két évvel korábbi szintre.

Ez a görbe épp az ellentéte annak, amit a kölcsönzési adatok hároméves összehasonlításából kirajzolódik, s amelyben pontosan látható a felhasználói szokások mozgása. (7. ábra)

A honlap használati elemzése pontosan leképezi a pandémia hatását a használói viselkedésben: a 2021. év leginkább látogatott tartalmi között első helyen a *távoli elérés* beállítását leíró lap áll, melyet több, mint 20 ezer alkalommal nyitottak meg. Hasonlóan magas az *adatbázisokat* listázó lap látogatottsága (14.876).

A járvány előtti évben – a honlap kezdő oldalát nem számítva – az *adatbázisok* lap mellett főként a fizikai gyűjteményhez és a terekhez kapcsolódó tartalmakat (*nyitvatartás* és a *könyvtári katalógust*) nyitották meg. 2020-ban viszont drasztikus változás történt és a leglátogatottabb tartalmak között megjelentek a *távoli használathoz* kötődő információk: az otthoni elérés, valamint a raktári kérés⁸. 2021-ben újfent változott a mintázat: még mindig magas az otthoni elérés látogatottsága, de a raktári kérés helyét – az ismét hozzáférhető szabadpolcok miatt – újra a katalógus vette át.

⁶ A Debreceni Egyetemi Kiadóhoz kapcsolódó virtuális terekről a vonatkozó szakaszban található adatok.

⁷ A visszafordulási arány azt mutatja meg, hogy a honlap látogatóinak mekkora része kénytelen visszatérni a kezdőoldalra, mert nem találja meg a keresett tartalmat. A 26-40% közötti érték kiválóan minősül, míg a 25% alatti, ill. 70% feletti arány a honlap használhatóságával kapcsolatos komoly problémákra utal.

⁸ A bezárás időszakában a szabadpolcos könyvek leőhelyét is raktárivá alakítottuk, annak érdekében, hogy távolról kikérhetőek legyenek az előre elkészített csomagos kölcsönzéshez.

Adattár – a Debreceni Egyetem adatrepozitóriuma

A Debreceni Egyetem intézményi adatrepozitóriuma kialakításának célja, hogy kutatási adatok tárolására, megosztására és publikálására szolgáló infrastruktúra jöjjön létre az egyetem kutatói és hallgatói számára. Az open science globális trendjeihez, valamint az Európai Unió és más kutatás-finanszírozói elvárásokhoz igazodva kiemelt szempontunk a kutatási adatok hosszú távú megőrzésének és újra-felhasználhatóságának, megosztásának és láthatóságának biztosítása.

Az alapvető infrastruktúra kialakítása mellett az adatok kezeléshez és adatok felhasználáshoz kapcsolódó információkat, képzést és szolgáltatásokat is nyújtunk, valamint biztosítjuk a felhasználók folyamatos adatmentését, csökkentve az adatvesztés esélyét.

Az adatrepozitórium pilot projektjét 2021-ben zártuk. A projektbe különböző tudományterületeken dolgozó kutatókat vontunk be, hogy széleskörű rálátást kapjunk az adatkezelési szokások és tudatosság sokszínűségére az intézményben. Ezek a tapasztalatok segítenek abban, hogy meghatározzuk az adatrepozitórium szolgáltatási portfólióját és hosszútávú fenntarthatóságának körülményeit.

Az adatrepozitórium és az iDEa Tudóstér összekapcsolásával Magyarországon elsőként nyújtunk olyan komplex szolgáltatást, amely az intézményi tudásvagyon reprezentálásának teljességére alkalmas.

A mindenki számára ismerős Tudóstér profilokban megjelenítjük, és az érintett publikációkhoz kapcsoljuk az adatrepozitóriumban tárolt adathalmazokat. Ezzel a DEENK kutatás-támogatási rendszere alkalmassá vált arra, hogy a kutatások eredményeinek sokszínűségét reprezentáljuk és láthatóvá tegyük a kutatók és kutatási egységek profiljaiban.

Ezzel jelentős lépést tettünk abba az irányba, hogy szolgáltatásaink beépüljenek a XXI. századi kutatási ökoszisztémába.

2022-ben tovább dolgozunk az adatrepozitórium nemzetközi láthatóságán: regisztráljuk a releváns adatbázisba (<https://fairsharing.org/>) és közös keresőbe (<https://www.re3data.org/>), s célul tűztük ki a minősített adatrepozitórium rendszer cím megszerzését.

Ránk váró feladat a dokumentáció (szabályzatok, útmutatók) véglegesítése és a fenntarthatósági terv elkészítése. A szolgáltatási portfólióra alapozva képzési- és marketing-tervet dolgozunk ki és valósítunk majd meg, melynek során törekszünk a használók számának növelésére és az eddig kevésbé aktív tudományterületek bevonására.

SZOLGÁLTATÁSFEJLESZTÉSEK

A 2021-es év szolgáltatásfejlesztéseit egyrészt a járványhelyzet adta körülményekhez való alkalmazkodás, másfelől a biztonságos működéshez szükséges feladatok határozták meg.

A Digitális másolatkészítés bevezetésével a fizikai dokumentumok tartalmához való távoli hozzáférés lehetőségét igyekeztünk biztosítani felhasználóink számára. A jogszabályok adta keretek között kialakított szolgáltatás a zárva tartás ideje alatt működött, melynek során több, mint 200 felhasználói kérést teljesítettünk.

A kapcsolódó visszajelzések azt mutatják, hogy a vészhelyzeti időszakon kívül is határozott igény mutatkozik erre a szolgáltatásra. Ezért az év második felében elkezdtük a Corvina Scan moduljával való tervezést, annak érdekében, hogy - az azóta pozitív módon megváltozott szerzői jogi szabályozás adta keretek között - hosszú távú megoldást dolgozzunk ki erre a felhasználói igényre.

Szintén ebben az évben zajlott le a 2016-ban létrehozott **online beiratkozási oldal** verziófrissítése. A változás nem érintette a felhasználói felületet, de nagyban hozzájárult e szolgáltatás biztonságos és stabil működésének hosszútávú fenntartásához.

2021-ben megkezdődött a könyvtári portál felkészítése a verziófrissítésre, az új egyetemi honlap struktúrájához és design-elemeihez igazodva. Ennek első lépéseként a saját fejlesztésű modulokat vezetjük ki egy honlaptól független alkalmazásba, ezzel lecsökkentve a verziófrissítéskor a hibalehetőségeket és hosszú távon is megkönnyítve a karbantartást, fejlesztést.

Ilyen, általunk beépített modulban jelenítjük meg adatbázisainkat, a nyitvatartási információkat. Az egyablakos kereső-választó a belső használatú teremfoglalás és a látogatószám rögzítésére alkalmazott felület szintén általunk fejlesztett eszköz a honlapban.

Kutatástámogató szolgáltatások

A könyvtár kiemelt szolgáltatási területe az Egyetemi kutatási kibocsátásához kötődő, minőségi és mennyiségi teljesítmény-növekedés támogatása. Ehhez a szakértői tanácsadástól, a komplex teljesítményreprezentációs-rendszeren át, az open access tudományos lapkiadásig ívelő ökoszisztémát építünk és működtetünk.

A KUTATÁSI TELJESÍTMÉNY NYILVÁNTARTÁSA ÉS REPREZENTÁCIÓJA

A legfontosabb kutatástámogató szolgáltatásunk a komplex informatikai rendszeren alapuló, sokrétű funkcionalitással bíró iDEa Tudóstér, mely az egyéni kutatói teljesítményen túl pontos képet ad a Debreceni Egyetem Karainak, doktori iskoláinak, intézeteinek és tanszékeinek tudományos teljesítményéről.

Az adatbázis bővülése

A pontos és releváns adatszolgáltatás alapja az adatbázisban tárolt információk mennyisége és minősége. A Tudóstér a korábbinál nagyobb ütemben bővült 2021-ben: 346 új egyéni kutatói profil készült, így jelenleg 3.804 kutató, 632 kutatási egység (kar, doktori iskola, tanszék) rendelkezik ezzel az online adatlappal a Debreceni Egyetemen. Fentiekén túl továbbra is közel 300 egyetemi pályázat publikációs teljesítménye monitorozható a Tudóstérben.

A megelőző három évben nem változott lényegesen az évente születő új profilok mennyisége, de 2021-ben 38%-kal több jött létre, mint egy évvel korábban. Ennek hátterében a Gazdaságtudományi Kar azon döntése áll, amiben minden kutatójuk számára kötelezővé tették a profiladatbázisba történő regisztrációt. (8. ábra)

Az egység-profilok számának alakulása minden évben az aktuális intézményi organogram függvénye. A Szenátus által jóváhagyott változások folyamatosan átvezetésre kerülnek az adatbázisba, így az intézményi affiliációs struktúra a mindenkor érvényes állapotot mutatja.

A Tudóstérbe feltöltött közlemény-adatok (cikkek, könyvrészletek stb.) száma 2021-ben 7.437 tétellel gyarapodott. Az év végi állapot szerint összesen már csaknem 100 ezer (94.234) publikációról tárolunk információkat, melyből 2.188 a 2021-es évben született.

A közlemény-gyarapodás mértéke évek óta növekvő ütemben bővül, s 2018. óta az éves feltöltések száma csaknem megkétszereződött (9. ábra)

Információ-szolgáltatás a kutatási teljesítményről

A tárolt adatokból a Tudostéren naprakész, vizualizált adatok és statisztikák érhetők el a kutatási teljesítményről. A felület kialakítása és funkció-fejlesztései elsődlegesen azt a célt szolgálják, hogy az egyéni és csoportos teljesítményekről a legfontosabb tudományometriai mérőszámokon alapuló információk jelenjenek meg jól áttekinthető, rendszerezhető és változatos módon megosztható formában.

A 2021-es évben végzett fejlesztéseknek köszönhetően:

- Tudományos folyóiratcikkek SCImago besorolását mutató adatok szűkíthetők évre és értékekre;
- Elkészült az a blokk, mely a közlemények megoszlását folyóiratok szerint mutatja lista- és grafikon nézetben;
- Megtekinthetővé vált a kutatói profilokhoz tartozó open access letöltési statisztika, ami időszakra vonatkozóan és földrajzi megoszlás szerint is listázza a letöltéseket. Az itt megjelenő tételek közvetlenül megoszthatók a Facebook-on és Twitter-en;
- Megvalósult a Tudóstér és az Adattár⁹ összeköttetés is: a publikációk listájában egy ikonra kattintva nyithatók meg az adatrepozitóriumban tárolt kutatási adatok.

Publikációs listák

A legfontosabb általunk kiállított igazolás a Hitelesített Publikációs Lista (PuLi). 2021-ban a korábbi évekhez viszonyítva kiugróan magas számban, 642 alkalommal állítottunk ki PuLi-t kinevezésekhez, habilitációkhoz és különböző ösztöndíjakhoz.

Ez csaknem 40%-os növekedés, amit főként a PhD védésekhez és kinevezésekhez készített PuLi-k számának emelkedése okozza: előbbiből másfélszer, utóbbiból két és félszer annyit állítottunk ki, mint a megelőző évben. Emellett korábban nem igényelt célokból, MTA egyetemi tanári igazolásokhoz és kari riportokhoz is készítettünk hitelesített listákat (16, ill. 30 db).

Proaktív adatszolgáltatás

A beérkező igényeken alapuló adatszolgáltatási feladatok mellett 2021-ben nagy hangsúlyt fektettünk a proaktív, kezdeményező jellegű adatszolgáltatási formák kialakítására. Az év végén, tudomány-specifikus szempontokat figyelembe véve egyenként összesítettük a 14 kar tudományos kibocsátásának legfontosabb adatait a 2021-es évre, valamint a 2016-2020 közötti időszakra vonatkozóan. Mindezt igényes infografikák formájában juttattunk el a karok vezetőinek. (10. ábra)

Az Egyetem vezetése számára pedig egy rövid animáció formájában prezentáltuk a Debreceni Egyetem elmúlt évi tudományos teljesítményéhez kötődő információkat.¹⁰

Mind az Egyetem, mind a karok vezetőinél pozitív fogadtatásra talált a kezdeményezés. A következő években további hasonló, tanszéki és intézményi

⁹ A kapcsolódó fejlesztésről részletesen az „Adattár – a Debreceni Egyetem adatrepozitóriuma” szakaszban írtunk

¹⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=vTzhNzzHRNY>

szintű adatszolgáltatás megvalósítását tervezzük, valamint a kari vezetőkkel egyeztetve igyekszünk emelni e teljesítmény-jelentések tartalmi relevanciáját.

NYÍLT HOZZÁFÉRÉSŰ (OPEN ACCESS) PUBLIKÁLÁS TÁMOGATÁSA

A Debreceni Egyetemen több formában valósul meg a tudományos eredmények nyílt hozzáféréseinek támogatása:

- a közlemények open access (OA) elhelyezésével a DEA-ban;
- a közlési díjak különböző mértékű átvállalása révén;
- a Publikációs Platform üzemeltetése az egyetemi folyóiratok számára;
- az Egyetemi Kiadó open access kiadványainak formájában.

OA tartalmak a DEA-ban és a Tudóstérben

Az open access státuszú tételek száma *1.992-vel* nőtt 2021-ben, így mostanra *67.780* publikációnál a közlemény teljes szövege is bárki számára elérhető a Debreceni Egyetem elektronikus Archívumában (DEA).

Ez azt jelenti, hogy az általunk nyilvántartott közel 100.000 egyetemi kötődésű publikáció 70%-ának digitális másolatával is rendelkezünk: azokat megőrizzük és biztosítjuk a széles körű láthatóságukat. Folyamatosan monitorozzuk a szerzői jogi lehetőségeket, és a kiadók engedélye vagy szerzői nyilatkozat alapján hozzáférhetővé tesszük a publikációk teljes szövegét.

Az iDEa Tudóstér közleményei közül már *15.323* open access státuszú, melyek letöltésszáma megközelíti az 1 milliót.

A kapcsolódó statisztikai oldalon tudományágak szerint böngészhetők az OA publikációk, megjeleníthető a 10 legtöbbet letöltött tétel a legtöbb OA publikációval rendelkező kutatók listája és a legtöbb OA publikációt tartalmazó folyóiratok listája.

OA közlési díjak fedezete

Az Open Access folyóiratokban történő közlés esetén a megjelentetésért a kiadók *közlési díjat (APC - Article Processing Charge)* számíthatnak fel. A publikáció megjelenésének teljes költsége így a szerzőre hárul, cserébe azonban közleményei ingyenesen, bárki számára elérhetővé, széles körben terjeszthetővé válnak.

A nyílt hozzáférésű publikálás ösztönzésére a Debreceni Egyetem 2016-tól pénzügyi fedezetet biztosít a publikációk közlési díjának támogatására, amihez a DE-ENK nyújt szakmai és adminisztratív támogatást.

2021-ben 272 nyílt elérésű közlemény megjelenéséhez járult az intézmény ezen a módon, összesen *93.389* eFt értékben. A közlemények 63%-a (*172 cikk*) Q1-es besorolású folyóiratban jelent meg, 32% (*87 cikk*) Q2-es folyó-

iratban, s csupán 3%-a (8 cikk) Q3-as folyóiratban. A Q értékkel nem rendelkező cikkek az össze támogatott megjelenés mindössze 2%-át (5 cikk) tették ki. (11. ábra)

A 2021-ben kifizetett támogatás összege kétszerese a 2020. évinek, de az elmúlt hat évben rögzített adatokból is jól látszik, hogy az APC támogatásra való igény jelentősen megugrott. A támogatási program indítása óta eltelt időszakban kilencszeresére nőtt az igényelt összeg mértéke, s hétszeresére a támogatott közlemények száma.

A növekvő mérőszámokban – a publikációs díjak összegének növekedésén túl – a kutatásfinanszírozók előírásainak és a támogatás ismertségének hatása is megmutatkozik.

A globális trendek szintén arról árulkodnak, hogy a közlési díj ellenében történő cikk megjelentetés az egyik legelterjedtebb módja az open access publikálásnak, így időszerűvé vált a 2016-ban kialakított támogatási rendszer felülvizsgálata, amit némi korrekció után 2022-ben tervezünk elvégezni.

Read&Publish támogatás

A EISZ információszolgáltatási program keretében megkötött Read&Publish szerződések alapján 2019-től három tudományos kiadó (a Wiley, a Springer és az Elsevier) az előfizetések mellett 100%-os támogatással, további APC fizetés nélkül biztosítja open access publikációk megjelentetését folyóirataiban.

2020-tól bővült a lehetőségek száma, aminek köszönhetően az egyetemi szerzők közvetlen díjfizetés nélkül publikálhatnak az Akadémiai Kiadó, valamint a De Gruyter kiadó folyóirataiban is. 2021-től további két kiadóval bővült a lista: a Cambridge és az Oxford kiadó folyóirataival immár hétre nőtt az e lehetőséget felkínáló kiadók száma.

A publikálás e módjának népszerűsége szintén nőtt 2021-ben: az előző évhez képest 30%-kal több, összesen 248 nyílt hozzáférésű közlemény jelent meg a szóban forgó kiadóknál. A legtöbb (75 cikk) az Elsevier folyóirataiban, amit kevéssel lemaradva az Akadémiai Kiadó követ (73 cikk). A tavaly legnépszerűbb Springer Nature most a harmadik (64 cikk)¹¹, s a korábbihoz hasonló mértékű a Wiley részesedése (32 cikk). A lehetőségek közzé frissen bekerült kiadóknál egyelőre még kevés a megjelenést regisztráltunk (12. ábra)

¹¹ A Springer Nature „lemaradásában” nagy szerepet játszott, hogy 2021-ben nem állt kellő mértékben rendelkezésre a kiadó Fully Gold kvótája. Ennek idő előtti kiapadása miatt nem érte el az itt publikált cikkek száma a tavalyi mértéket sem.

A Q értékkel nem rendelkező folyóiratban publikált közlemények száma itt is alacsony mértékű, az összes cikk csupán 7%-át teszi ki. Az Open Access támogatás trendjét követve itt is a Q1-es típusú közlés volt a legtöbb, összesen 108 db.

Supporter Membership

A Debreceni Egyetem 2018 óta tagja az MDPI kiadó intézményi open access programjának, melynek keretében 10%-os közlési díjkedvezményt kapnak a DE szerzői.

2021-ben 212 cikk megjelenését támogatta a program 38.000 € mértékben.

FELHASZNÁLÓKÉPZÉS, KURZUSOK, TRÉNINGEK

Oktatási tevékenység

A 2021-es év oktatási tevékenységében erős cezúrát húzott a járványhez: a tavaszi szemeszterben online formában tartottuk óráinkat, s csak az őszi szemeszterben tértünk vissza a jelenléti oktatáshoz.

Online formában 37 alkalommal tartottunk „*Hogyan írjunk szakdolgozatot?*” tréninget 11 kar összesen 539 hallgatójának. A „*Hogyan hivatkozunk egyszerűen, gyorsan és pontosan?*” c. tréninget 14 alkalommal hirdettük meg, amelyen 10 kar 214 hallgatója vett részt. Ősszel, már jelenléti formában további 51 tréningre került sor 13 karon, 708 fő részvételével.

Könyvtárismereti kurzusaink közül hetet hirdettünk online formában az ÁOK-n (160 hallgató), egyet a BTK és egyet a TTK hallgatók számára. Előbbin 20, utóbbin 18 résztvevőt regisztráltunk. Ősszel, a megszokott forgatókönyv szerint az orvosi karok angol és magyar nyelvű órái domináltak: a FOK számára tartott 6 alkalmon 114, a GYTK részére tartott 5 alkalmon 99, az ÁOK-nak szervezett 21 alkalmon pedig 444 hallgató vett részt.

Az Műszaki Karon 10 hallgató vett részt a szabadon választható online könyvtárhasználati kurzuson.

A 2021-bet elindított a *Kutatási adatkezelés* PhD kurzusunkon 19 fő vett részt a tavaszi szemeszterben.

Az év során összességében 102 tréningalkalmon 1461 hallgató vett részt, míg meghirdetett 43 kurzusunkat 884 hallgató vette fel.

- Ezek az adatok azt mutatják, hogy beérték a felhasználóképzésben évekké elelőtt elkezdett változtatások. A néhány éve még kísérleti jelleggel bevezetett tréningjeink mostanra a felhasználóképzés központi elemévé váltak, melyekkel lényegesen nagyobb hallgatói réteget tudunk megszólítani. A tréningek nagyobb szabadságot adnak mind a szervezés, mind a lebonyolítási

tás tekintetében. Az egyalkalmas órák könnyebben szervezhetőek meg online, időpontok tekintetében rugalmas és nagyobb tere nyílik a módszertani kísérletezésnek¹².

Oktatási tartalomfejlesztés

2021-ben négy új tananyag került kidolgozásra: a „*How to make a good presentation?*”, „*How to write a dissertation?*”, valamint az „*Information literacy*” c. kurzusokkal a külföldi hallgatók kompetenciafejlesztését tűztük ki célul.

A korábbi évek tapasztalataiból azt látjuk, hogy a hallgatók az olyan kompetenciák fejlesztését is igénylik, melyek nem kapcsolódnak szorosan az információkereséshez, könyvtári szolgáltatásokhoz, hanem a tanulmányaik sikerességét támogatják. Erre válaszul indítottuk el a 2021. év őszi szemeszterében új tréningünket *Prezentációkészítés* néven

A tréning megalkotásakor az egyedi tartalomhoz olyan speciálisan módszertant alakítottunk ki, mely a frontális jellegű ismeretátadás helyett az interakciókra és tapasztalati megismerésre helyezi a hangsúlyt. A tréninggel kapcsolatos első tapasztalatok e téren is biztatóak.

Belső képzések

A 2021-ben – a korábbi évekhez hasonlóan – nagy hangsúlyt fektettünk kollégáink célzott kompetenciafejlesztéseire:

- 35 munkatársunk vett részt a belső angol nyelvi továbbképzésen;
- 10 szaktájékoztató kolléga számára egy 14 alkalmas MTMT képzést alakítottunk ki azzal a céllal, hogy a jövőben adekvát segítséget és támogatást tudjanak nyújtani a kutatóközönség kapcsolódó igényeiben;
- A kollégák közötti tudástranszfert szolgálja emellett a belső Wiki oldalunk, a Word of the day nevű cikksorozat, valamint a Szakmai kávéház nevű előadássorozat.

A DEENK mint gyakorlati helyszín

Oktatástámogatási feladataink speciális területe a szakmai gyakorlat lehetőségének biztosítása egyetemi hallgatók számára. 2021-ben 13 informatikus-könyvtáros hallgatót töltött nálunk 80 órás gyakorlatát.

Az egyetemi hallgatók mellett 58 középiskolai diák választotta a DEENK-et közösségi szolgálata helyszínéül. A könyvtár ilyen jellegű népszerűsége emelkedik: 2021-ben négy új intézménnyel kötöttünk együttműködési megállapodást, így a szerződött partnerintézmények száma 17-re nőtt.

¹² Lásd lentebb a Prezentációkészítés tréningről írtakat.

A Debreceni Egyetemi Kiadó (DUPress) működése és szolgáltatásai

A Debreceni Egyetemi Kiadó a könyvtár szervezeti egységeként látja el az egyetemen születő könyvek, jegyzetek és folyóiratok kiadásának, terjesztésének feladatát. Biztosítja a minőségi egyetemi képzéshez létfontosságú, ellenőrzött és kiegyensúlyozott színvonalú jegyzetellátást.

Meghatározó szerepet játszik emellett az elektronikus kiadványok előállítása, a hozzájuk kapcsolódó szolgáltatási paletta kialakítása, működtetése terén.

KÖNYVKIADÁS

2021-ben tovább emelkedett értékesített címeink száma, s összességében közel 5%-os növekedést (231 cím) könyvelhetünk el az előző évhez képest.

Az új kiadások (65 cím) mellett, kiemelkedően magas volt az utánnomás mértéke (166 cím), aminek csaknem felét Print on Demand (PoD) formában igényelték.

Új kiadványaink közül kiemelkedik interaktív köteteink új tagja a Nuclear Medicine, amit többek között a Kutatók Éjszakáján mutattunk be az olvasóközönségnek. Elindult emellett az DE BTEK Angol-Amerikai Intézet folyóiratához, a HJEAS-hoz kapcsolódó első angol nyelvű kiadvány-sorozat tervezése.

Az eladott példányok tekintetében azonban tovább érvényesül a 2019-től tartó negatív tendencia. Az utánnomott címek ugyan meghaladják az egy évvel korábbi mértékét, de még így is elmaradnak a járvány előtti időszak átlagától.

Mindazonáltal nehéz az összehasonlítás, hiszen a pandémia jelentős hatással volt az Egyetem oktatási rendjére, s nagymértékű változásokat hozott a felhasználói szokásokban is, egyelőre még nem megjósolható, hogy milyen tartóssággal.

A könyvkiadás forrásai

A kari jegyzet-keretek mellett könyvkiadásunk külső forrásai részben **pályázatokból**, részben célzott támogatásokból származnak.

- NKA forrásból egy kötet megjelentetésére került sor 700 eFt értékben
- Mecenatúra pályázathoz hét szerző pályázatát támogattuk a szükséges adatokkal, melyekből kettő pozitív elbírálást kapott.
- Meditor sorozatunk három új tagjára kötöttünk támogatási szerződést a Münsteri Egyetemmel cc. 13e € értékben.

KÖNYVTERJESZTÉS

2021-ben elkezdtük korábbi könyvterjesztési politikánk átalakítását. Az eddigi általános terjesztési modell hatékonysága ugyanis megkérdőjelezhetővé vált: az országos szinten, széles körben terjesztett szakkönyveink egyre kevésbé találtak meg a célközönséget. A kialakítás alatt lévő új modell szerint kiadványainkat szűkebb körben, de azok szakmai tartalmához jobban illeszkedő üzletekbe juttatjuk el, amivel nem csak a terjesztési lánc rövidül és lesz közvetlenebb, de célközönséghez is célzottabban jut el.

DUPress webáruház

A fenti modell kiépítéséhez a korábbi szerződési keretek átalakítására van szükség, mialatt még nagyobb hangsúly kerül DUPress webáruházára, ami az elmúlt években a könyvterjesztésünk egyre meghatározóbb tényezőjévé vált.

2021-ben az előző évhez képest 38%-kal többször, összesen 176.101 alkalommal keresték fel online könyvesboltunkat, s 538 vásárló 944 (+37%) könyvet rendelt itt, nettó 2.000 eFt feletti értékben. Mindez azt mutatja, hogy a megfelelően kialakított webáruházi szolgáltatásokra a járványhelyzettől függetlenül nagy igény mutatkozik.

A stabil webáruházra alapozva a fent említett terjesztési lánc is hatékonyabban optimalizálható, hiszen ennek révén a könyvek közvetítők nélkül, olcsóbban jutnak el a célközönséghez, ráadásul az online felület szélesebb körű láthatóságot biztosít a kiadónak is

Nyílt hozzáférésű tartalmak a webáruházban

A DUPress webáruházban 2014 óta érhetőek el nyílt hozzáférésű e-jegyzetek és e-könyvek. A 2021. évi megtekintési/letöltési statisztika a hallgatói érdeklődés és használat folyamatos növekedését tükrözi, melynek az egyetemi oktatás online térbe költözése még nagyobb lökést adott.

A legnagyobb arányú, 55%-os növekedést az ÁOK-hoz kapcsolódó tartalmakban tapasztaltunk, de a 22 MÉK e-jegyzeteit is 18%-kal többször nyitották meg. Az Egészségügyi karon kiadott Megismer-hetem c. kötetet is 34%-kal több érdeklődő találta meg e-könyv formájában.

A formátumok tekintetében továbbra is a pdf a legnépszerűbb. Mindazonáltal az epub és mobi formátumok letöltési aránya is elég magas ahhoz, hogy ne kérdőjeleződjön meg létjogosultságuk a szolgáltatásban.

DUPress Jegyzet-sziget

A 2019-es térátalakítási munkálatok egyik fontos eredménye a **DUPress Jegyzet-sziget** létrehozása volt a BTEK könyvtárban. A Kiadó mintaboltként is funkcionáló üzlet a kötetzeti és nyomdai megrendelésekhez kötődő ügyfélszolgálati pont, mely könyvtári és általános reprográfiai szolgáltatásokat is nyújt.

Az új üzlethelyiség megnyitásával párhuzamosan fokozatosan megszüntettük a Kiadó egyéb szolgáltatási pontjait, s 2021-ben már csak ezen a ponton nyújtottunk reprográfia szolgáltatást.

A Jegyzet-sziget, mint egykapus pénzkezelés pont, tehermentesíti a műhelyt és a kiadót az ügyélforgalomtól, valamint a pénzkezeléstől; egyben könnyebben megtalálható a vásárlók számára is. Ez utóbbit nagyban segíti, hogy az üzlet már az **UD Studyversity** alkalmazásban is megtalálható.

A kötetzeti szolgáltatások (szakdolgozat, tézis és disszertáció-kötéseket stb.) ma már online megrendelőkn keresztül igényelhetők. A járvány előtt kifejlesztett és letesztelt online felület a lezárások idején is lehetővé tette a kapcsolódó igények folyamatos ellátását.

A felhasználók jól reagáltak az kiterjesztett szolgáltatásokat nyújtó, impozáns üzlethelyiség megnyitására: 2021-ben összesen 36.826 másolat készült az üzletben, ami a 2019-es év összes szolgáltatási ponton igényelt mennyiségének 88%-a, annak ellenére, hogy a nyitvatartási napok száma lényegesen alacsonyabb volt.

Az elmúlt két év kiszámíthatatlansága sok tekintetben kihívás elé állította a Kiadót. A jegyzetbolt és a webáruház forgalmát visszavetette a hosszú bezárás, s az alapanyagok rohamos drágulása, a közbeszerzési szerződések vége és az akadozó ellátási láncok tovább növelik a bizonytalanságot.

TERVEINK

A következő évekre a hosszú távú lokális és országos megjelenítése mellett a nemzetközi láthatóság növelését szeretnénk elérni. Ennek egyik eszközeként tervezzük biztosítani kiadványaink elérhetőségét a nagy e-könyv platformokon (MeRSZ, Ebsco, Proquest, DOAB)

A 2022-es év tervei emellett a belső munkafolyamatok hatékonyságának további növelését és a kényelmi szolgáltatások körének bővítését célozzák.

Zajlanak az előkészületek a webáruházi online fizetés és a csomagautomatákból való átvétel lehetőségének bevezetésére.

Partnerkapcsolatok és kommunikáció

A könyvtár stratégiai célkitűzéseinek és mindennapi működésének egyaránt alapfeltétele a kommunikációs- és marketingtevékenységünk célzott tervezése, professzionális lebonyolítása.

Külső és belső kommunikáció 2021-ben

A 2021-ben, az előző évben átadott, de a nagyközönség számára tartósan csak májustól használható tereink álltak kommunikációnk középpontjában. Fő célkitűzésünk volt e terek változatos programokkal, eseményekkel való megtöltése, a napi használat monitorozása, visszajelzések gyűjtése és feldolgozása.

Szolgáltatásainak közvetítésének koordinátora a Kommunikációs és Marketing osztályunk, mely az év során fontos szervezeti változáson ment keresztül. Az év elején új osztályvezetőt kapott négyfős részleg szervezeti szerepkörei és kapcsolódásai letisztultak, feladatszerzése konkrétabb kereteket öltött. Külön feladatkörökben valósul meg a grafikai-kreatív tevékenység, a weboldal kezelés és webanalitika, a sajtókapcsolatok gondozása és a közösségi média-kommunikáció.

RENDEZVÉNYEK, KÖNYVTÁRI BEMUTATÓK

Új tereink szélesebb közönséggel való megismertetésében a könyvtári bemutatótúrák bizonyultak a leghatékonyabb eszköznek. E körbevezetések meghatározott menetrend és célcsoport specifikusan kialakított forgatókönyv szerint zajlanak, melynek lebonyolításába a munkatársak tágabb körét is bevonjuk.

A túrákat könyvtári programjainkba is beintegráltuk: a Múzeumok éjszakáján és a Kutatók éjszakáján is fogadtunk érdeklődő csoportokat.

Júliustól összességében *32 alkalommal* szerveztünk bemutató túrákat a BTEK és ÉTK könyvtárak tereibe. E túrákon a fenti események résztvevőin túl középiskolai csoportok, közösségi szolgálatra érkezők, a könyvtári szakma képviselői, egyetemi hallgatók és dolgozók mellett a DEszínház tagjai és a Gólyatáborba érkező diákok vettek részt. Összesen 960 látogatót fogadtunk.

Megújult tereink közül kiemelt figyelmet fordítottunk a **Kreatív Műhelyre** (Makerspace). Az ide szervezett speciális bemutatók elsődleges célja a tér és funkcióinak megismertetése, népszerűsítése volt. A 3D nyomtató, a virtuális valóság és egyéb látványos eszközök révén sikerrel szólítottuk meg a legifjabbakat is. Ennek köszönhető, hogy több év kihagyás után a látogatói kört ismét kiterjeszthettük az általános iskolák 9. évfolyamánál fiatalabb korosztályra.

A Makerspace-be 9 bemutatót szerveztünk, melyen 4 debreceni általános iskolai osztály összesen 102 diákja mellett az újfehértói KOSISZ Szent István Gimnázium 18 fős osztálya is részt vett.

A körbevezetések, bemutatók és közösségi média kampányokon túl 15 kisebb-nagyobb rendezvény szerveztük és/vagy kapcsolódtunk be azok a szervezésébe. Az év első felének online rendezvényeit, amint alkalom nyílt rá, igyekeztünk off-line programokkal felváltani:

- Online galériánkban szerveztünk kiállításokat Valentin napon és a '48-as szabadságharc évfordulóján;
- Egy Facebook-eseménnyel kapcsolódtunk a Földrajz éjszakája (Geonight) országos rendezvénysorozathoz;
- Interaktív túrán mutattuk be az információhordozók történetét a könyvtől a kiterjesztett valóságig a Múzeumok éjszakáján és a Kutatók éjszakáján;
- Hagyományainknak megfelelően csatlakoztunk a nagy egyetemi programokhoz, a Campus fesztiválhoz és a DEXpohoz;
- Részt vettünk a Ludwig Wittgenstein „A Tractatus-odüsszeia – 100 éves a Logikai-filozófiai értekezés” című munkájának centenáriuma alkalmából szervezett vándorkiállítás debreceni megvalósításában;
- Lélekmelengető koncerteket szerveztünk Halloweenkor és a Zene világnapján;
- Helyet adtunk a „listen Now Again” c. kiállításnak, melyet az ír nagykövet, Ronan Gargan nyitott meg;
- A Sziget adott otthont „Az első európai generatív hackathon és konferencia” eredményhirdetésének és záróeseményének.

Partnerkapcsolatok bővülése

E programok megvalósítása során nemcsak ápoltuk, de sikerrel bővítettük is partnerkapcsolatainkat az egyetemi és az egyetemen kívüli területeken egyaránt. Várhatóan a jövőre nézve is gyümölcsöző együttműködést alakítottunk ki többek között a DEAC-cal, a Debreceni Csokonai Színházzal és a Debreceni Egyetem MEMES csapatával, miközben ápoltuk jó kapcsolatainkat a Méliusz Juhász Péter Könyvtárral, az Angol-Amerikai Intézettel és a DEHÖK-kel.

TARTALOMGYÁRTÁS

AudMax – a DEENK podcastja

Két éve indított Podcast csatornákon 2021-ben 6 önálló epizódot tettünk közzé mintegy 148 percnyi időtartamban. Az eloszlásuk kissé egyenetlenül alakult, az epizódok zöme a második félévben került fel a podcast tárhelyekre.

Az év során új tartalomtípussal is kísérleteztünk: a DEENK egy-egy szakértő könyvtárosával készült interjúkon keresztül mutatjuk be gyűjteményünk kiemelkedő kulturális értékkel bíró részeit.

A fő csatornáknak számító Spotify¹³ adatai szerint:

- Összesen 2212 lejátszást produkált eddig a podcast (ez a középmezőny alsó régiójának felel meg);
- 368%-kal nőtt a meghallgatott órák száma. Ez azt jelenti, hogy hosszabban hallgattak minket,
- 262%-kal nőtt a követőink száma;
- 261%-kal nőtt a streamelések száma;
- Demográfiai adatok tekintetében: hallgatóink 74%-a férfi, 21%-a pedig hölgy, 30%-a 45 és 59 év közötti, 26% a 35-44-es korosztályból kerül ki, 21%-a pedig 28-34-es korosztályból. A 23-27-es korcsoportból csak 15%-a kerül ki a hallgatóinknak.

Az év legnépszerűbb adása a „*Miért van evolúciósan belénk kódolva a szorongás?*” c. adás volt, amit 381 alkalommal játszottak le. Ugyancsak magas, 185 lejátszást regisztráltunk szakértő kollégánk Magyar Hírmondót bemutató interjújával is.

A podcast indítása óta eltelt időszak tapasztalatai azt mutatják, hogy releváns helye és egyedi szerepe van ennek a médiumnak a könyvtár kommunikációs ökoszisztémájában. A csatorna révén olyan célközönséget tudunk legjobban megszólítani, amit más, közösségi-média alapú eszközeinken kevésbé.¹⁴ A podcast adások emellett átfogó tartalmak feldolgozását teszik lehetővé az írott blogokéhoz képest alacsonyabb ráfordításokkal, de szélesebb elérhetőséggel.

Instantscience – a DEENK tudományos blogja

A három éve indított Instantscience nevű blogunk célja, hogy a heti rendszerességgel születő rövid, könnyen feldolgozható posztjai képet adjanak a 21. századi

¹³ A hallgatóink 41%-a Spotify-on, 13%-a Apple Podcasts-en, 13%-a Google Podcasts-en 27%-a pedig egyéb felületen hallgat minket.

¹⁴ A fenti adatokból látszik, hogy az adások fő célközönsége a főként a 35-59 éves férfiak köréből kerül ki. E célcsoport a többi közösségi média csatornán elenyésző arányt képvisel (lásd a „Kapcsolattartás a felhasználókkal” szakaszt)

tudományos kommunikációban zajló változásokról, segítsék a kutatóközönséget ezirányú kompetenciáik fejlesztésében.

2021-ben 50 cikk jelent meg az oldalon, s a látogatottsági adatok a fenti törekvés sikerességét mutatják, hiszen ez évben 57 840 látogató több, mint 1 millió alkalommal nyitotta meg az itt található tartalmakat.

Az év leglátogatottabb posztjai:

- „3 év a posztdoktori pozíció ellen és mellett” (676 látogatás)
- „A Sci-Hub megállíthatatlan: Hogyan viszonyul a kutatók fiatal generációja a kalóz oldalhoz?” (419 látogatás)
- „Változik az Impakt Faktor számításának módja” (406 látogatás)
- „Plan S – A tudományos kultúraváltás elindult” (279 látogatás)

Openscience.hu – a nyílt tudomány honlapja

A DEENK által fenntartott Openscience.hu a legátfogóbb hazai weboldal a nyílt tudomány vonatkozásában. Az oldal tartalmi teljes körű, naprakész tájékoztatást adnak a open science-hez alapvető ismeretekről, segítik a kutatókat a témakörben való tájékozódásban, s hírt adnak a hazai és nemzetközi aktualitásokról.

2021-ben 242.395 látogatást regisztráltunk az oldalon 59.632 látogatótól. Az ide érkezők főként az open accesshez kapcsolódó üzleti modellekről és általában az open science-ről informálódtak.

KÖZÖSSÉGI MÉDIA FELÜLETEK

A közösségi média platformok jelentik a felhasználóinkkal való kapcsolattartás elsődleges csatornáit. E téren továbbra is magas láthatóságot és interakciókat biztosítunk szervezetünk számára.

2021-ben 407-tel nőtt Facebook követőink és 126-tal az oldalunkat kedvelők száma. Az oldalelérés mértéke 54,9%-kal nőtt a Facebook-on, 20%-kal az Instagrammon.

A követők demográfiai megoszlásait elemezve azt látjuk, hogy leginkább a 18-34 év közötti korosztályt szólítjuk meg ezeken a felületeken, és a korfán előre haladva csökken a követők száma. A nők aránya minden korosztályban magasabb, s a 45 év feletti férfiak esetében az elérés már minimálisnak mondható. (13. ábra)

A demográfiai adatokat elemezve az látszik, hogy a Facebook-on a legnagyobb arányban a 25-34 éves korosztály követ minket - tehát nem a jelenlegi egyetemi hallgatók. Vagyis a mi adatainkból is kitévnik, hogy 2000 után született generáció egyre kevésbé a használja ezt a közösségi média felületet, más csatornákon vannak jelen.

Ezek között még mindig erős az Instagram, ahol már a mi elsődleges felhasználóink is e korcsoportból kerülnek ki. A két social media felülettel tehát két eltérő, de meghatározó célcsoportot tudunk megszólítani, ezért az itt szervezett kampányaink tartalmunkban és formájukban is elsősorban őket célozzák.

A 2021-es év legfontosabb kampányai:

- **Library Lovers' Month:** DEAC-al közös együttműködés, DEAC-os sportolókkal készült poszt sorozat arról, hogy miért szeretnek a könyvtárba járni. (Facebook: 3 poszt, 38 reakció, 4.772 elérés, Instagram: 80 kedvelés)
- **Versíró pályázat:** A költészet napja alkalmából vártunk olyan pályamunkákat, amelyek valahogy kapcsolódnak a 2021-es évhez. 39 versenyző 73 verse érkezett be. (Facebook: 3 poszt, 72 reakció, 23.912 elérés; Instagram: 4 poszt, 73 kedvelés)
- **Olimpiai fotómontázsok:** Digitális gyűjteményünkben kerestünk olyan régi plakátokat, amelyek valamilyen szinten kapcsolódnak az olimpiához és újraalkottuk őket. (Facebook: 5 poszt, 169 reakció, 11.501 elérés; Instagram: 5 poszt, 184 kedvelés)
- **Debrecen helytörténeti sorozata:** Debrecen 200 éve kapta meg városi rangját. Ennek alkalmából osztottunk meg néhány várostörténeti érdekességet. (Facebook: 5 poszt, 75 reakció, 4.838 elérés; Instagram: 5 poszt, 69 kedvelés)
- **Csokigyűjtő kampány:** „Hozz egy csokit, vigyél egy könyvet!” címen szerveztünk adománygyűjtést a rászoruló gyermekekért a Bihari Állami Gondozottak Egyesületével együttműködve. (Facebook: 1 poszt, 85 reakció, 6.817 elérés; Instagram: 1 poszt, 62 kedvelés)

BELSŐ KOMMUNIKÁCIÓ

A szervezeten belüli kommunikáció központi csatornája Szabadpolc nevű hírlaplunk, melyhez a DEENK minden munkatársa hozzáfér. Az oldal fenntartása és fejlesztései a munkahelyi információáramlás és közösségépítés hatékonyságát szolgálják.

- A kollégák nyelvi kompetenciáinak bővítése céljából született meg a **Word of the Day** nevű rovat, a Szakmai angol kategóriában, ahol az év során 42 tartalom született.
- Közösségformáló céllal született meg a „**Kedvenc receptjeinket.**” cikksorozat, ami egy korábbi hasonló célú sorozatot váltott.
- Igen népszerű a **Sikersztorik** rovat, ahol a könyvtár dolgozói, munkacsoportjai számolnak be rendszeresen pozitív eredményeikről, amibe 32 bejegyzés került.

A lap 2014-es indulása óta fontos célkitűzés, hogy azt a kollégák ne csak „kapják”, de a tartalom előállításába a lehető legszélesebb körben be is vonódjanak. Ez, amellet, hogy a ráfordított erőforrások egyenletesebben oszlanak el, a közösségi kohézió erősítésére is jótékony hatással van, hiszen a lap így valóban a közösség produktuma.

Az elmúlt évek törekvései e tekintetben is beérni látszanak: 2021-ben összesen 121 cikk született a Szabadpolcban, melyek 72%-át a könyvtár különböző osztályain dolgozó kollégák írták.

Gyűjteményünk

A DEENK gyűjteményének tartalma kifejezi és segíti megvalósítani mindazon szerepeket, melyeket egyetemi és nemzeti könyvtárként betöltünk a város és az ország életében.

A fizikai gyűjtemény gyarapodása és forrásai

Fizikai gyűjteményünk 2021-ben 34.367 db dokumentum-példánnyal gyarapodott, melynek értéke 164.735 eFt. Az év végi leltáradatok szerint a DEENK teljes fizikai dokumentum-állománya 5.930.191 tétel. (14/a-b. ábra)

A típusok szerinti megoszlást tekintve a 2021-ben beletárolt dokumentumok mintegy 86,5%-a könyv, csaknem 10%-a folyóirat. A többi dokumentumtípus részesedése 2% alatti. Az állomány szétosztását tekintve a legnagyobb mennyiség, a gyarapított állomány 68,2%-a még mindig a BTEK-ben kerül elhelyezésre.

VÁSÁRLÁS

A gyűjteménybe 2021-ben vásárlás útján 3.273 dokumentum került 59.694 eFt értékben.

A könyv- és folyóiratvásárlás-költségvetés nagyobb részét az Egyetem karai biztosítják. A DEENK által e forrásból kezelt összeg némileg nőtt 2021-ben (26.680 eFt). (15. ábra)

A kari költségvetés megoszlását tekintve a legnagyobb összeggel (7.400 eFt) a GTK gondoskodik az állomány gyarapításáról, amit az ÁOK (5.700 eFt) és a FOK (2.670 eFt.) követ.

A kari hozzájárulást az Országos Dokumentum-ellátási Rendszerhez kapcsolódó, 4.600 eFt összegű támogatás egészíti ki.

A dokumentumok gyűjteményi elhelyezése tükrözi a források megoszlását: a legnagyobb mértékben a BCK és ÉTK gyűjteményébe kerültek vásárolt példányok, amit a BTEK és a PK követ.

KÖTELESPÉLDÁNYOK

Továbbra is a kötelezpéldányok teszik ki a gyarapodás számszerűleg legnagyobb részét: 2021-ben 30%-kal több, összesen 27.007 db könyv, kotta, térkép, CD, valamint folyóirat érkezett hozzánk az Országos Széchényi Könyvtárból és helyi kötelezpéldány-beszolgáltatásból, mintegy 85.820 eFt értékben. (14/a-b ábra)

A kötelezpéldányok döntő része (76%) ugyancsak a BTEK gyűjteményét gyarapítja.

Gyarapítás folyamata

2020 elején alapjaiban formáltuk át a gyarapítási munkafolyamatot. Az egy központba irányított gyarapítás-feldolgozási rendszer kiépítésének célja, hogy a beszerzett dokumentumok polcra-kerülésének az ideje lecsökkenjen: a kitűzött cél szerint a szerzeményezett könyveknek az egyik kötelempéldány-szállítástól a másikig (kb. egy hónap) hozzáférhetővé kell válnia a felhasználók számára.

2021-ben 13 köteles szállítás történt 29.824 egyedi nyilvántartású dokumentummal. A feldolgozás átlagos átfutási ideje mostanra a fent kitűzött időintervallumra csökkent.

Kiválogatott példányok a rendeletnek megfelelően: 15.669 fő lajstromszámú, 3.007 csoportos lajstromszámú (tankönyv, kifestő, aprónyomtatvány-szerű anyag), 1.296 bérnyomás 357 zenei anyag, 79 aprónyomtatvány, 75 térkép és 729 lajstromszám nélküli duplum. Külön is érkezik a plakátári és aprónyomtatvány anyag, 2021-ben ezek mennyisége 412 db plakát és 2825 db vegyes aprónyomtatvány volt.

AJÁNDÉK ÉS CSERE

Az ajándék és csere forrásból származó gyarapodás lényegesen nőtt az előző évhez képest: előbbi forrásból 3.879, utóbbiból 208 példányt került a gyűjteményünkbe, 19.220 eFt becsült értékben.

2021-ben alapos felülvizsgálat alá vettük ajándék- és cserekapcsolataink kezelését, a megtérülés értékének optimalizálási szándékával.

A Mikes programból származó könyvek vonatkozásában azt láttuk, hogy a válogatásba és feldolgozásba bevont erőforrások a használati oldali megtérülése csekély: az alacsony számban kiválogatott dokumentumokat nagyon ritkán használta az olvasóknak csak egy igen szűk köre. Ezért, újra gondolván a programba való kapcsolódást, a gyarapodási ügyintézés terén leredukáltuk a Mikes-listákról történő beszerzéseket.

Hasonló változtatásokat vezettünk be az ajándékokkal kapcsolatban is. Az ajándékozótól minden esetben listát kérünk, és arról válogatva csak azt bevételezzük, ami ténylegesen hiánypótló a gyűjteményünk számára.

Ezzel párhuzamosan a jövőben szeretnénk nagyobb teret adni az online tudományos tartalmak közvetítésének e folyamatban. Több, korábban csak nyomtatott formátumban létező, cserealapot képező egyetemi kiadvány vált online megjelenésre és/vagy open access folyóirattá. Ezek, és a fizetős egyetemi folyóiratok esetében is szorgalmazzuk partnereinknél a nyomtatott csere megszüntetését és egyidejűleg a régi sorozatokat is felülvizsgáljuk.

A DE BTK Angol-Amerikai Intézet és a DE TTK Matematikai Intézet kész támogatni az online csere kiépítését tudományos folyóirataik (HJEAS, ill. Publicationes Mathematicae) vonatkozásában, így biztosítva partnereinknek a

lapokhoz való online hozzáférést, a nyomtatott cserepéldány küldése helyett.

FOLYÓIRATOK

Magyar folyóiratok beszerzése

2021-ben 198 magyar folyóiratcímet fizettünk elő 235 példányban, összesen 3.436 eFt értékben. A magyar folyóiratok megjelenési formátumát továbbra is a nyomtatott formátum túlsúlya jellemzi: az előfizetett példányok túlnyomó többsége (194 cím) nyomtatott, három online, egy pedig nyomtatott a hozzá kapcsolódó egy felhasználós online eléréssel.

2021-ben változott a belföldi újság- és folyóirat-beszerzés korábbi rendszere. Bár az Egyetem továbbra is csatlakozott a központi közbeszerzési eljárások KEF-keretszerződéséhez¹⁵ a folyóiratok tekintetében, augusztus 1-től újra lehetőség nyílt a saját hatáskörben történő beszerzésekre is. A folyóiratellátás biztosítása érdekében azonban úgy döntöttünk, hogy saját rendeléseink vonatkozásában az év hátralévő részében már nem változtattunk a beszerzések KEF-es módján, csak a 2022-es előfizetéseket illetően élünk az önálló rendelések lehetőségével.¹⁶

Külföldi folyóiratok beszerzése

A külföldi folyóiratok vásárlását egy 2020-ban indult 2+1 éves közbeszerzési eljárással biztosítjuk nemcsak a DEENK, hanem az Egyetem valamennyi egysége számára. E közbeszerzés keretén belül 169 folyóiratcím 187 példányát fizetjük elő 89.827 eFt értékben.

A formátumok tekintetében az előfizetett címek 20%-a már kizárólag online előfizetés. A nyomtatott formátumú előfizetésünk a címek 37%-át teszi ki, míg 43% vegyes, mindkét formátumban rendelkezésre áll.

A pandémia felerősítette az online kiadás folyamatát, és a keresleti oldalon is élénkebb érdeklődés tapasztalható az ilyen formában (is) rendelkezésre álló tartalmakra. Ennek folyamatként a közbeszerzés harmadik évének előkészítésekor már azt tapasztalhatjuk, hogy mind több előfizetésünk szűnik meg nyomtatott formában és válik elektronikussá vagy hibriddé.¹⁷

¹⁵Lásd: Közbeszerzési és Ellátási Főigazgatóságról szóló 250/2014. (X.2.) Korm. rendelet 3. § (1) bekezdés m) pont.

¹⁶Fontos tapasztalatunk e téren, hogy a 24 általunk megkeresett egyetemi szervezet közül csupán 4 élt az önálló rendelés lehetőségével, s többség továbbra is igényli a DEENK közreműködését a rendelések lebonyolításában.

¹⁷Mindez egyre sürgetőbbé teszi, hogy megoldást találjunk az elektronikus folyóiratok nyilvántartásának problémájára a Corvina rendszerben.

Elektronikus és digitális tartalmak

ELEKTRONIKUS KÖNYVEK

2021-ben 18 e-könyvet vásároltunk „örökvásárlásos” modellben ebből 17-et egy-felhasználós, egyet pedig 3 felhasználós jogosultsággal. A korábbi évhez képest lényegesen alacsonyabb beszerzési mennyiség háttérben elsősorban a ProQuest One Academic adatbázis előfizetése áll, melyben a szolgáltató csaknem 200 ezer címet tartalmazó e-könyvgyűjteménye, valamint az Academic Complete is elérhetővé vált számunkra.

Döntésünket indokolta az is, hogy a korábban – főként csomagban - vásárolt e-könyvek tekintetében évről-évre csökkenő használatot mértük, ami kérdésessé teszi az örökvásárlással épített e-könyv gyűjtemény létrehozásának relevanciáját.

Ebből kifolyólag a jövőben az örökvásárolt e-példányok gyarapítását az oktatói igényekre redukáljuk, s az elektronikus dokumentumokat elsődlegesen e-könyves adatbázisok évről-évre történő előfizetésével biztosítjuk felhasználóink számára.

ADATBÁZISOK SZOLGÁLTATÁSA

A 2021-ben 54-re csökkent az előfizetett adatbázisok száma, melyek beszerzési értéke 549.670 eFt.¹⁸ Ezen összeg 52%-át az Innovációs és Technológiai Minisztérium céltámogatása fedezte, a fennmaradó 262.807 eFt önrészt pedig a Karok biztosították.

A szakadatbázis lemondások mellett fontos változás, 2021-ben megszűnt az az EBSCO Academic Search Complete és Ultimate multidiszciplináris folyóirat-adatbázisainak előfizetése, s helyette a ProQuest One Academic adatbázisa érhető el az Egyetemen. A döntést a kedvezőbb előfizetési díj, valamint a bővebb tartalmi kínálat motiválta.

Új discovery eszköz - Summon

Az év során lecseréltük az UDiscover nevű szolgáltatásunk alatt működő átfogó keresőt. Ez az eszköz egyetlen keresőablakban nyújt lehetőséget a könyvtár által gondozott elektronikus és fizikai információforrásban történő egyidejű keresésre. Az eddig az EBSCO által nyújtott EDS-t¹⁹ a Proquest Summon nevű web-discovery eszköze váltotta az őszi szemeszter kezdetekor.

Váltást a kapcsolódó költségek csökkentése is nagyban ösztönözte: a ProQuest ugyanis térítésmentesen biztosítja a One Academic mellé a discovery keresők között vezetőnek számító Summont, ami lehetővé tette, hogy megszüntessük az EDS előfizetését.

¹⁸ Továbbra is jellemző tendencia az adatbázis-előfizetések díjának emelkedése: az előfizetett tartalom csökkentése ellenére a beszerzési érték 10%-kal növekedett.

¹⁹ Ebsco Discovery Service

A Summit 2021. szeptember 1-től bocsátottuk hivatalosan a használók rendelkezésére.²⁰ A szolgáltatásra az oktatási és tájékoztatási tartalom középpontjába való helyezésével, valamint tervezett promóciós kampánnyal irányítottuk rá a figyelmet. A szolgáltató által rendelkezésünkre bocsátott negyedéves statisztikai adatok tanúsága szerint az év végére a kapcsolódó célkitűzéseket több, mint kétszeresen sikerült teljesíteni.

Az év végi célszámot az EBSCO-hoz kötődő használati adatok kétszeresében, 8000 letöltésben határoztuk meg. Az első három negyedévben kiegyensúlyozott növekedést láttunk, de a Summon bekapcsolás után ugrásszerűvé vált az emelkedés, és az év végén 18.817 letöltést regisztráltunk.

December 31-ig az EDS is elérhető maradt. Az ebben felhasználói profillal rendelkezőket tájékoztattuk a szolgáltatás év végi kivezetéséről.

DIGITÁLIS-GYŰJTEMÉNY ÉPÍTÉS

A 2021. év során végzett digitalizálási tevékenységünkben fontos szerepet kapott az egyetemi tudásvagyon megőrzése, illetve az iDEa Tudóstérhez **tartozó publikációs gyűjtemény retrospektív bővítése**. A 90.429 oldalnyi Debreceni Egyetemhez kapcsolódó publikációval és a korábban szkennelt anyaggal együtt 915 dokumentum betöltésével (110.642 oldallal) bővítettük a gyűjteményt retrospektív módon.

Szintén kiemelt cél volt a könyvtár által őrzött **kulturális kincsek reprezentálása online felületeinken**. Folytatódott a DEA Digitális könyvtár gyűjteményeinek gyarapítása. Az év folyamán zárult le a muzeális dokumentumok digitalizálását középpontba helyező Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia (KDS-K) projekt megvalósítása, melynek eredményeként az online galériáinkban 126 díszműves dokumentum mintegy 25 ezer oldala vált elérhetővé.

Ez a tevékenység a pályázatban vállalt kötelezettségek teljesítése után is folytatódott régi plakátok, muzeális, máshol online nem fellelhető könyvek, 17-18 sz.-i atlaszok digitalizálásával.

Folytatódott a 2020-ban elkezdett katalóguscédula-digitalizálási munka is, amivel a fizikai dokumentumaink adataihoz való távoli hozzáférést igyekszünk javítani. A projekt eredményeként több, mint 92 ezer cédula digitális változatát tettünk elérhetővé a Retrokatalógusnak elnevezett online felületen²¹. A projekt révén lehetővé vált a díszműves állományuk adataiban való távoli böngészés lehetősége a felhasználók számára.

²⁰ A tesztesztelés május készült el, aminek eredményét a Magyar Könyvtárosok Egyesülete 52. Vándorgyűlésének Bibliográfiai Szekciójában mutattunk a szakmai közönségnek. Szeptemberig a funkcionális és felhasználói teszteléseket végeztük.

²¹ [Home - Digitalizált cédulakatalógusok \(unideb.hu\)](https://unideb.hu)

A beszkenelt, és a DEA-ba betöltött díszműves katalóguscédulák megjelenítéséhez a Coppermine nevű galériaszoftvert használjuk.

Lezárult a Klinikai Központ Elnöki Hivatalában található jegyzőkönyvek digitalizálásának projektje is, aminek keretében 2021-ben 59 jegyzőkönyv került szkennelésre. A 124 jegyzőkönyv 21 ezer oldalának beszkenelésével lehetővé vált a Klinikai Központ és elődintézményei történetéhez kapcsolódó hivatalos dokumentáció digitális hozzáférhetősége és kutathatóvá tétele.

Digitalizálási tevékenység háttere

2021-ben összességében 132.377 oldalt digitalizáltunk a fenti tevékenységek során. Kapcsolódó feladataink és célkitűzéseink hatékony, s jövőben tervezhető megvalósításához a digitalizálási infrastrukturális és munkafolyamatok rendszer-szintű fejlesztéseit eszközöltünk.

Infrastruktúra-fejlesztések 2021-ben

A 2021-es évet már a 2020 decemberében beüzemelt, KDS-K pályázat keretein belül beszerzett **A3+ méretű könyvszkennerral** tervezhettük.

A nagy méretű, speciális megvilágítási igényű dokumentumok digitalizálását a **reprodukciós fényképezés** eszköztárát használva digitalizáltuk, tapasztalataink bővítéséhez kis erőforrásigényű pilot projekteket indítottunk.

A digitalizáló műhely számára külön **hálózati adattárolót** biztosítottunk, tehermentesítve ezzel az egyetemi, nagyobb teljesítményű háttértárat.

Folyamat- és erőforrástervezés:

A szolgáltatásközpontúság és a transzparencia jegyében leválasztottuk egymásról a digitalizáló műhelyben folyó szakmai munkát és a digitális gyűjteményszervezés feladatkeretét. A megnövekedett feladatok teljesítéséhez humánerőforrás-bővítés történt egy fő digitalizáló szakember, illetve egy fő digitális gyűjteményszervező munkatárs személyében.

DEBRECENI EGYETEM PUBLIKÁCIÓS PLATFORM

2021-ben újabb 6 egyetemi folyóirattal gyarapodott a nyitott tudomány alapelvein működő Debreceni Egyetem Publikációs Platform, amivel így már 36-ra nőtt az itt megjelenő lapok száma.

Ez évben az agrártudományok mellett, társadalom-, természet- és bölcsészettudományi folyóiratok szerkesztői is úgy döntöttek, hogy ezen a felületen jelentetik meg kiadványukat. A multidiszciplinális *Debreceni Szemlén túl*, itt érhetőek el ezután a Gyepgazdálkodási Közlemények, a Kitaibelia, a Táplálkozásmarketing, a Tejgazdaság és az Etnographia hasábjain publikált közlemények.

A könyvtár támogató szolgáltatásai és a platform által biztosított online megjelenési felület nagyban előmozdítja az Egyetem folyóiratainak láthatóságát a nemzetközi tudományos szinten. Ennek eredményeként 2021-

ben két újabb folyóirat (a HJEAS és a Kitaibelia) került be a Scopusba. Utóbbi, a Central European Journal of Education and Research és a Gerundiummal együtt az open access folyóiratok nemzetközi adatbázisában (DOAJ) is megtalálható ezentúl.

DEBRECENI EGYETEM ELEKTRONIKUS ARCHÍVUMA – DEA

A Debreceni Egyetem elektronikus Archívumában (DEA) történik az Egyetemen születő tudásvagyon (tudományos publikációk, tézisek, szakdolgozatok, oktatási anyagok stb.) hosszú távú elektronikus megőrzése.

DEA 2021-ben összesen 22.653 tétellel bővült, ezek nagy részét a hallgatók szakdolgozatai (5.174), valamint a kutatók publikációi (8.188) teszik ki. A DEENK által üzemeltetett Publikációs Platform folyóiratcikkei is DEA-ban archiválódnak, amiből 5.842 tétel került a repozitórium vonatkozó gyűjteményébe.

A DEA-t 2021-ben 275 ezer felhasználó látogatta meg, akik 2,6 millió oldalmegtekintést generáltak.

A gyűjtemény gondozása

ELEKTRONIKUS NYILVÁNTARTÁS

Kurrens feldolgozás

Központi katalógusunkba 2021-ben 28.846 db új rekord került, a létrehozott authority rekordok száma 23.441. Adatbázisunkban jelenleg összesen 1.091.150 db bibliográfiai és 1.095.287 db authority rekord található.

A kurrens feldolgozás speciális területét jelentik a hozzánk korábban érkezett, de feldolgozásra még nem került kötelezpéldányok. Ezek a dokumentumok jellemzően sokadik kiadásai már meglévő gyűjteményi elemeknek, vagy a felhasználói érdeklődés perifériáin mozognak. E restancia felszámolása mindazonáltal kapcsolódó munkafolyamataink szerves részét képezik. Ennek keretében 2021-ben 3.738 példányt (a teljes mennyiség csaknem negyedét), valamint 927 folyóiratcímet dolgoztunk fel e dokumentumok közül.

Adattisztítás

A katalógusban végzett adatbázisztisztítási feladataink 2021-ben elsődlegesen a duplum rekordok megszüntetésére irányultak azzal a céllal, hogy a felhasználók pontosabban és könnyebben azonosíthassák az általuk keresett dokumentumokat.

E munka során 17.983 duplum-rekord törlését végeztük el az elmúlt 20 év időszakából. Összességében 61.162 rekord módosítása történt meg.

Retrospektív feldolgozás

A hagyományos nyilvántartásban szereplő, de az elektronikus katalógusból még hiányzó dokumentum-adatok adatbázisba viteléhez kapcsolódó tevékenységünk középpontjában a Zeneművészeti Könyvtár gyűjteményének retrospektív feldolgozása állt. Az év fontos célkitűzése volt a ZK kölcsönzési szolgáltatásainak beemelése a Corvina rendszerbe, aminek előfeltétele volt az ott található dokumentumok adatainak rögzítése a könyvtári rendszerben.

A feldolgozási munka eredményeképpen 4.269 példány 1.086 rekordjával gyarapodott a központi katalógusunk.

2021-ben végére ért a további retrospektív feldolgozás előkészítése a BTEK három kijelölt raktárszintjén. Ennek során összesen közel 86.000 kötet adatait rögzítettük, így készítve elő őket a 2022 folyamán végzendő feldolgozásra.

RFID technológia

Könyvtárunkban 2017 óta zajlik az RFID technológia adaptálásának folyamata. A dokumentumok rádiófrekvenciás azonosítására alapuló rendszer számos előnnyel jár a könyvtári gyűjtemény nyilvántartása, a kapcsolódó háttérfeladatok, valamint a szolgáltatások kényelmi és minőségi javítása szempontjából.

Az elmúlt négy évben – konkrét ütemtervet követve – fokozatosan készítettük elő és építettük ki az RFID rendszert a DEENK-ben. A 2021. év végére összesen 4 könyvtárunkban (BTEK, ÉTK, BCK, PK) történt meg a teljes átállítás erre technológiára, miközben folytatódott a többi gyűjteményhez kapcsolódó előkészítő munkák kivitelezése.

- Az év során a Kassai úti Campus könyvtárában zajlott a dokumentumállomány RFID címkékkel történő felszerelése. Júniusra a szabadpolcos állomány 93%-a (74.235 példány) megkapta az elektronikus tag-et. A raktári állomány előkészítése 2022-ben történik.
- Augusztusban felülvizsgáltuk a négy évvel korábban kialakított ütemtervet, s elvégeztük a szükséges módosításokat. Már e keretek között kezdtük meg az ÉTK raktári állomány címkézését.
- Szintén e felülvizsgálat során született döntés értelmében szeptembertől az RFID kóddal előre ellátott címkéket ragasztuk a kurrensen feldolgozott könyvekbe, amitől a feldolgozási hatékonyság növekedését várjuk. 2021-ben 12.550 kötetbe került ilyen címke.

Állományapasztás

A tervszerű állományapasztás keretében a 2021-ben 5.346 db könyvet vontunk ki a gyűjteményből 982.716 Ft értékben, valamint 356 db beleltározott és 7.943 db füzetes folyóiratot 60.490 Ft értékben.

A gyűjtemény összetételének tisztítását, valamint raktári kapacitások felszabadítását is szolgálja teljes a folyóiratállomány felülvizsgálata is a BCK és a BTEK könyvtárban. Ez a munka 2020 óta folyik a BCK könyvtárban, idén 340 folyóiratcím került apasztási javaslatra, és 2021-ben megkezdődtek az előkészületek a BTEK-ben is hasonló gyűjteményracionizálásra, 671 folyóiratcím tekintetében, amit 2022-ben tervezünk befejezni.

Gazdálkodás és humán erőforrás-kezelés

Mindennapi működésünk során arra törekszünk, hogy a rendelkezésre álló gazdasági erőforrásainkat a lehető leghatékonyabban használjuk fel. Humán erőforrásaink fejlesztésének középpontjában a minőségi szempontok prioritása érvényesül.

A működés forrásai

A Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár alapvetően három forrásból finanszírozza működését: központi támogatásból, pályázati forrásokból és saját bevételekből.

Arányát tekintve működési kereteink megoszlása 2021-ben sem változott: bevételünk 94,3% -át tette ki az állami támogatás, 4,2%-át a pályázati források, míg olvasószolgálati, reprográfiai, kiadó tevékenységből származó saját bevételeink a teljes költségvetésünk 1,5%-ra rúgtak. (1. táblázat)

A pandémia közvetlen hatásaként saját bevételeink jelentős mértékben estek a 2021. évben saját bevételeink több, mint 20%-kal csökkentek.

A pályázati források 91%-a az EU-ból érkező támogatás. Az ezekhez köthető bevételek 77%-os növekedése abból fakad, hogy 2021-ben igyekeztünk a kifutó, zömmel utófinanszírozású forrásokat maximálisan felhasználni.

FORRÁSOK FELHASZNÁLÁSA

Forrásainak felhasználási arányát tekintve: 40,6%-át a humán erőforrás finanszírozásra, 53,1%-át a működés biztosítására, 5,4%-ot beruházásra fordítottunk. (2. táblázat)

A működési költségek jelentős hányada az oktatást, kutatást támogató adatbázisok, külföldi folyóiratok, az egyetem kutatóinak publikációs költségeinek finanszírozásából adódik,

74.000 eFt-t fordítottunk beruházásokra, melyből többek között 21.000 eFt-ot informatikai eszközökre, további 21.000 eFt-ot RFID eszközök beszerzésére fordítottunk. A dolgozói terek felújítására, komfortosabbá tételére is közel 20.000 eFt-ot biztosítottunk.

Humán erőforrás

Változatos munkafolyamataink mindegyikében a legnagyobb szakértelem érvényesítésére törekszük nem csupán a hagyományos könyvtárosi feladatokban, de olyan területeken is mint a kommunikáció vagy az oktatás. Szintén nagy hangsúlyt fektetünk vezetőink kompetenciafejlesztése annak érdekében, hogy az osztályokat döntéseikben autonóm, feladataikban hatékony vezetők irányíthassák.

A DEENK személyi állományának létszáma nem változott, továbbra is 123 fő dolgozik a könyvtárban. (3. táblázat)

Az év során lejátszódó belső mozgások kiegyenlítették egymást: 7 távozó munkatárunk helyére 3 új kolléga érkezett, valamint a szülési szabadságon lévők is ismét munkába álltak.

A személyi költségek négy különböző kereten oszlanak el. A legtöbb (88 fő) egyetemi kereten vannak. A nemzeti könyvtári feladatok ellátására rendelkezésre álló kereten (100.000 eFt) 23 fő, saját bevételen 6 és pályázati kereteken összesen 6 fő található.

Az elmúlt öt év tendenciáit vizsgálva az látszik, hogy a személyi költségek fedezete a hosszú távon stabilabb források irányába mozog. Ez idő alatt az egyetemi kereten lévők száma 10%-kal nőtt, míg a pályázati és bevételes kereteken lévők közel a felére esett.

DEMOGRÁFIAI ADATOK ÉS VÉGZETTSÉGEK ALAKULÁSA 2021-BEN

A DEENK dolgozóinak átlagéletkora enyhén emelkedett (44 év) a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya 79.6%.

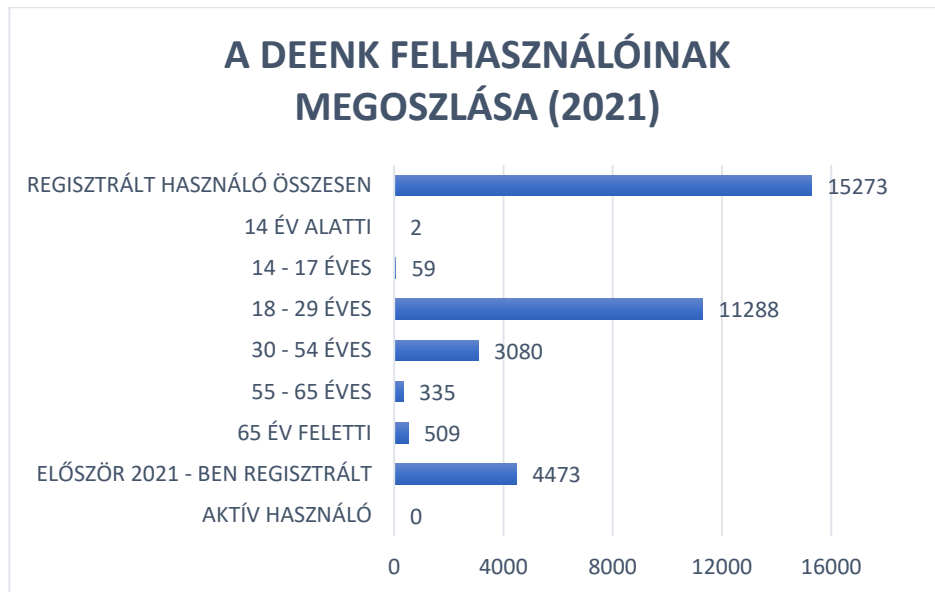
A nemek szerinti megoszlás alapján továbbra is a női munkatársak vannak többségben (69 %), ami most már minden korosztályban jellemző. A férfiak a legmagasabb arányban 30-39 éves korcsoportból, a nők a 40-49 éves korcsoportból kerülnek ki.

Az igazolt nyelvtudással rendelkezők aránya 57%, a nyelvvizsgák közül a középfokú angol nyelvvizsga aránya a legmagasabb, amit a német követ. Rendelkezünk emellett finn, latin, orosz, román, spanyol és olasz nyelvtudású kollégával is.

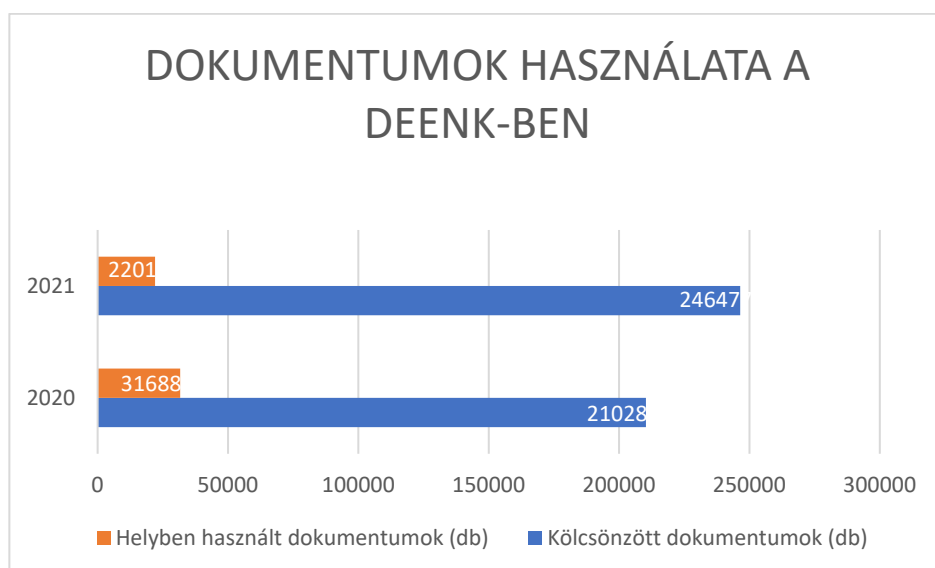
Melléklet

Táblázatok és ábrák

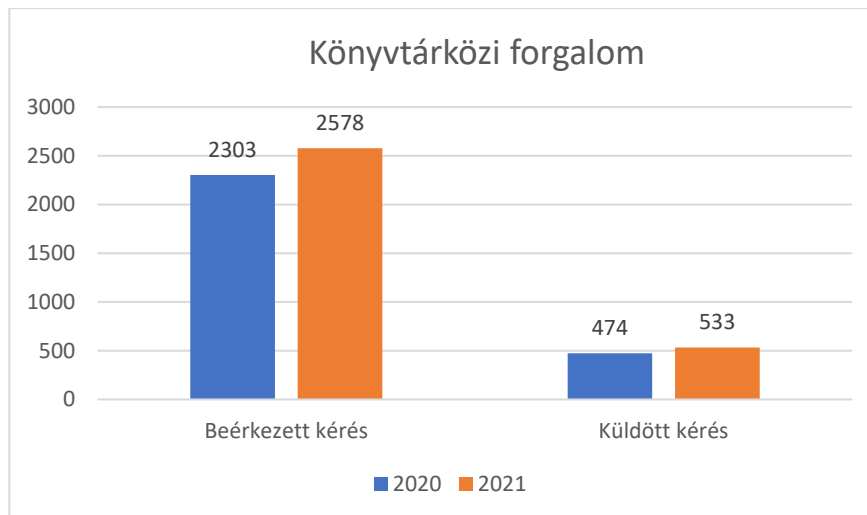
Szolgáltatások

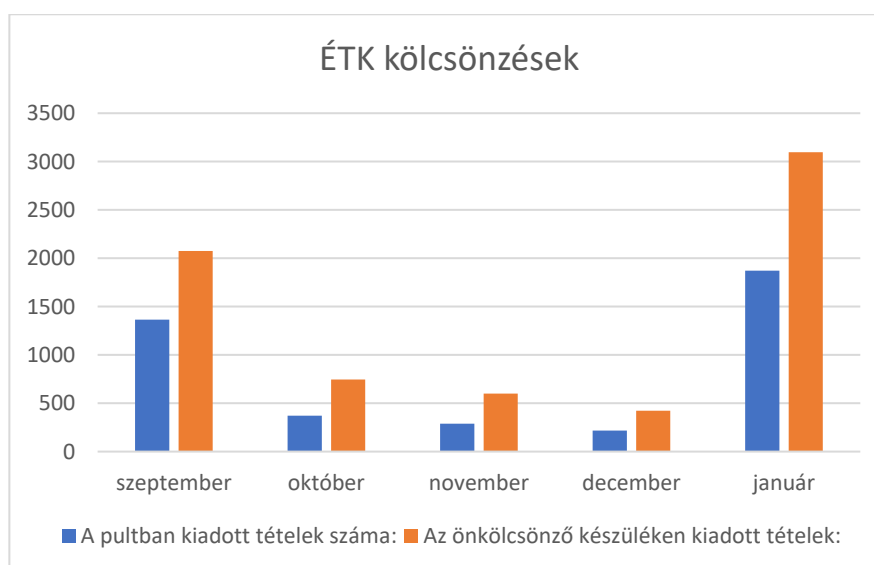
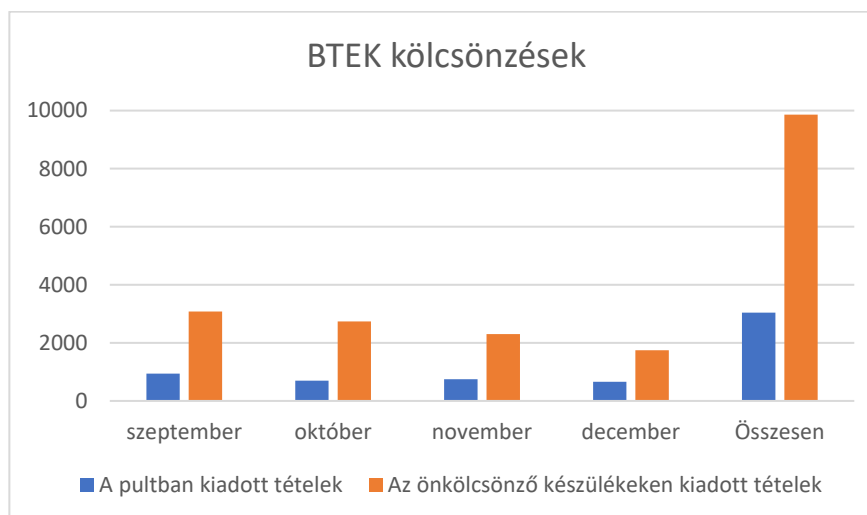
1. ábra: felhasználók megoszlása 2021-ben

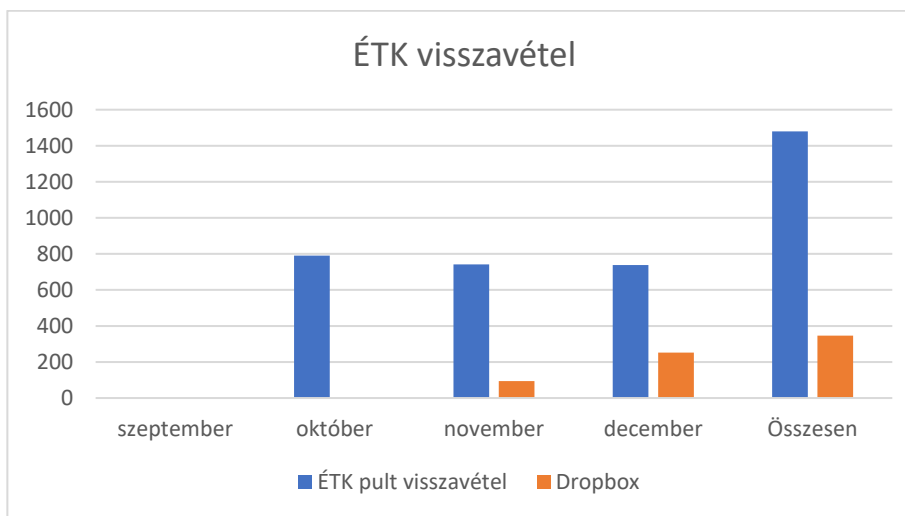
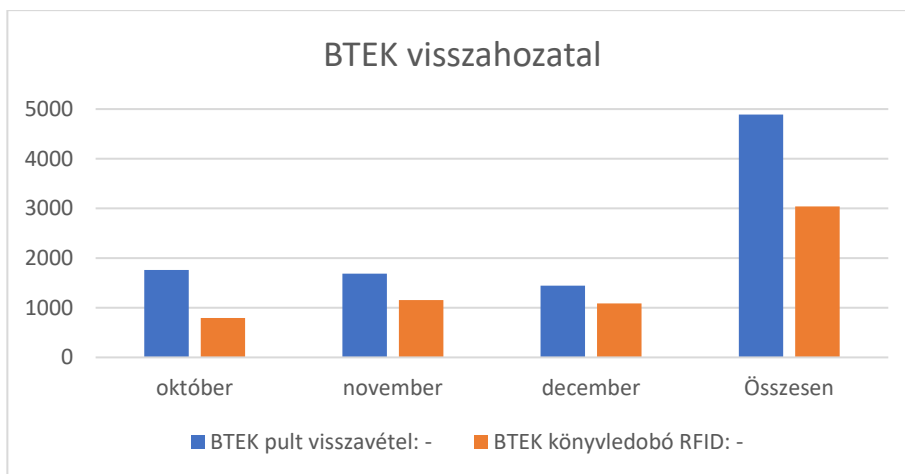

2. ábra: dokumentumhasználat jellegzetességei: 2020 és 2021

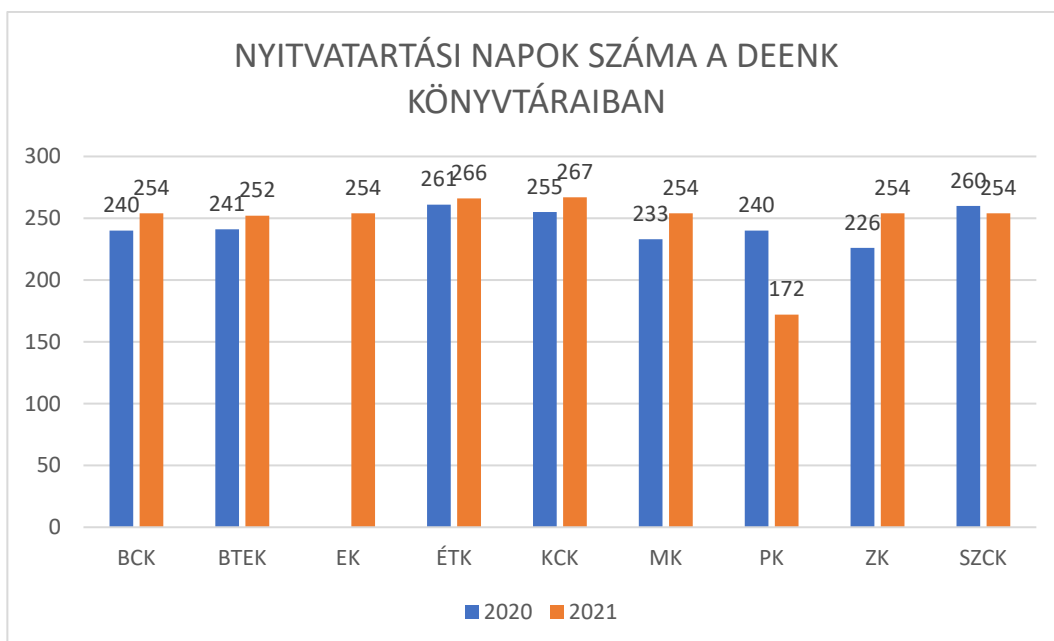

3. ábra: könyvtárközi forgalom alakulása 2021-ben

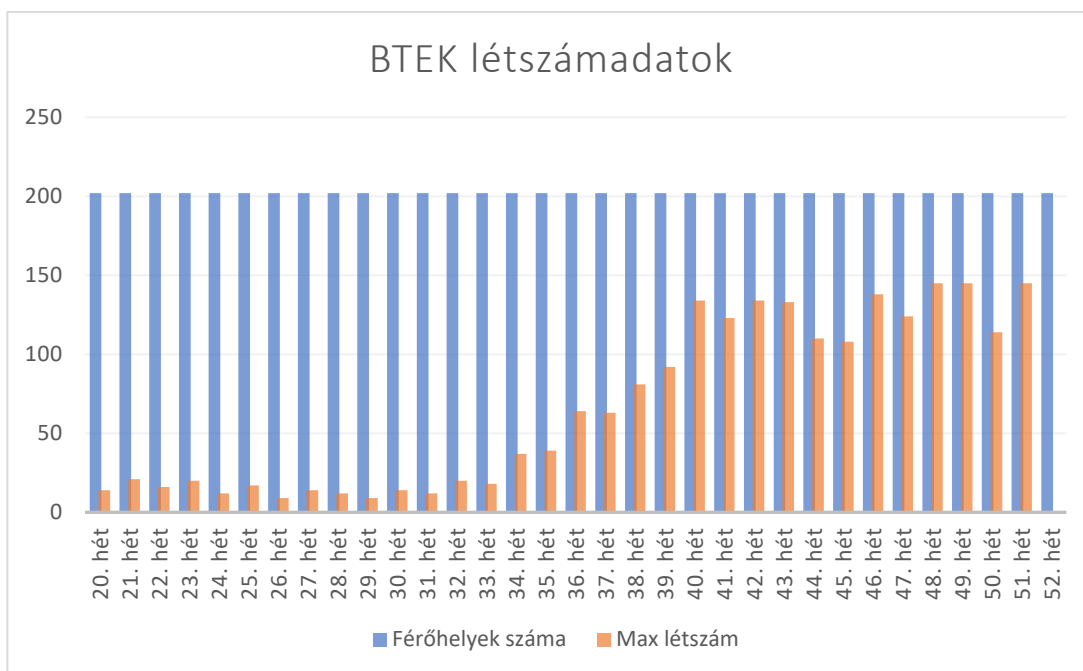
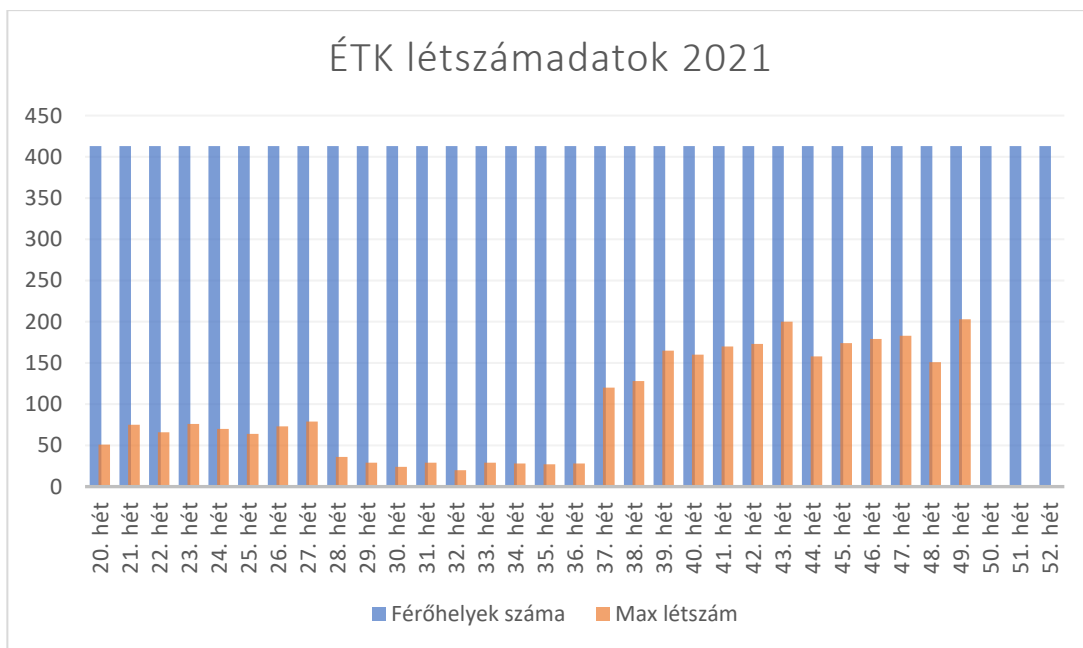

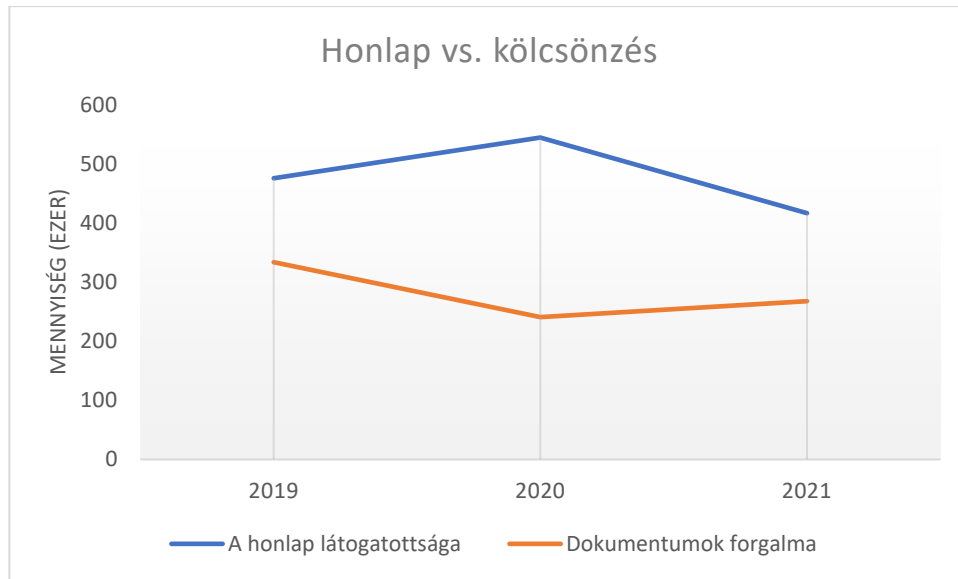
4/a-d ábra: kölcsönzés és visszahozatal alakulása a legforgalmasabb könyvtárakban 2021-ben

5. ábra: nyitva tartás 2021-ben

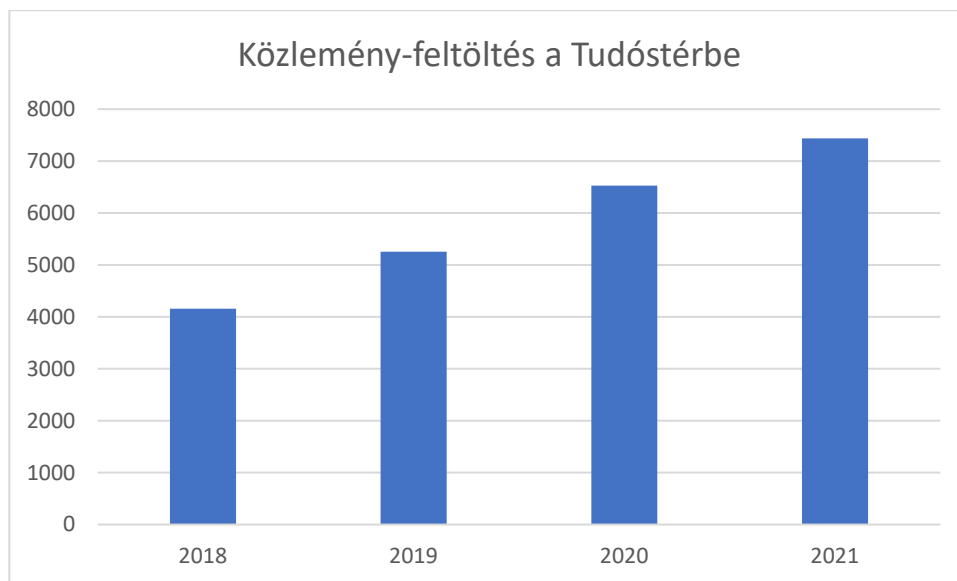

6/a-b. ábra: terek kihasználtsága az ÉTK-ban és a BTEK-ben 2021 május-december

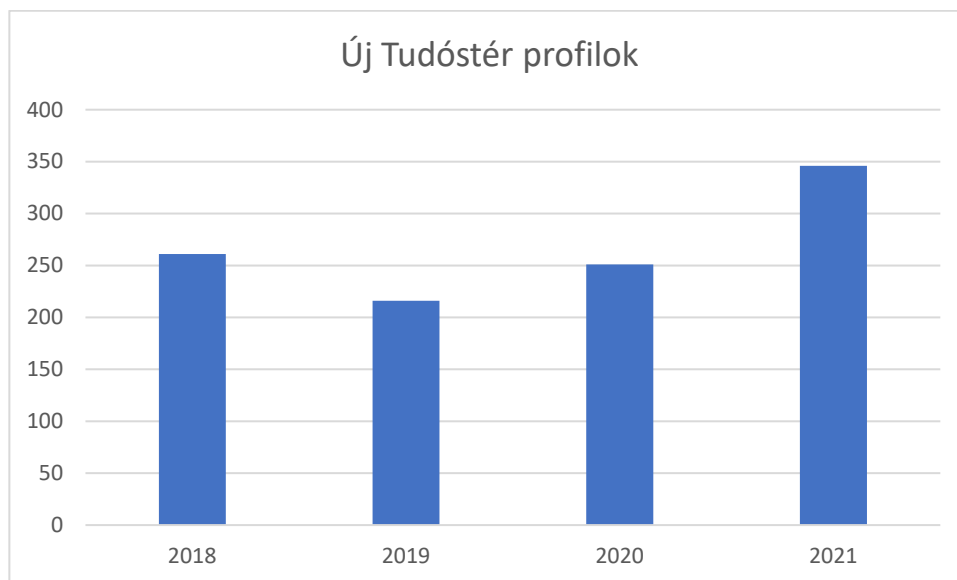

7. ábra: a honlap-látogatottság és dokumentum-forgalom viszonya 2019-2021

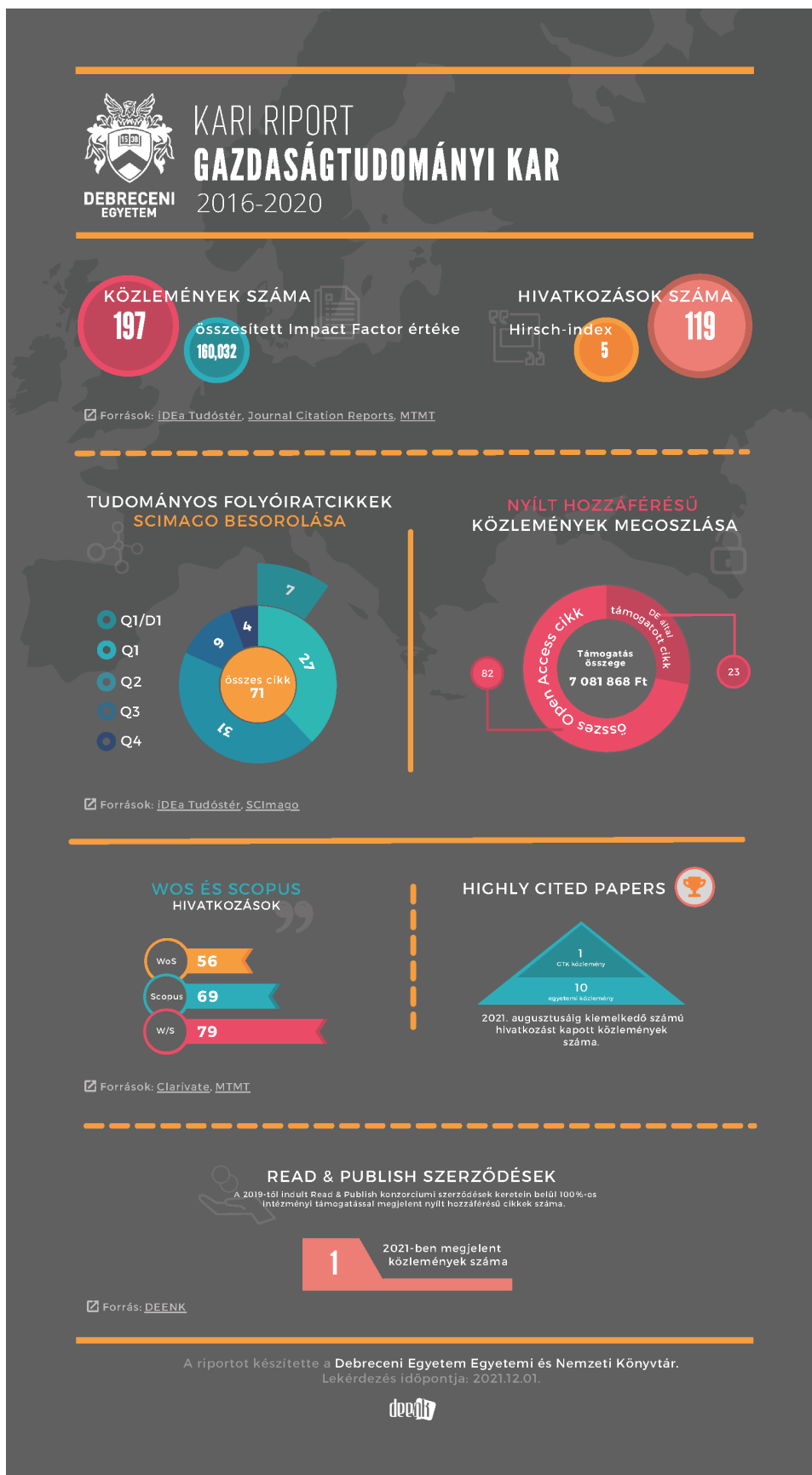
Oktatás- és kutatástámogatás

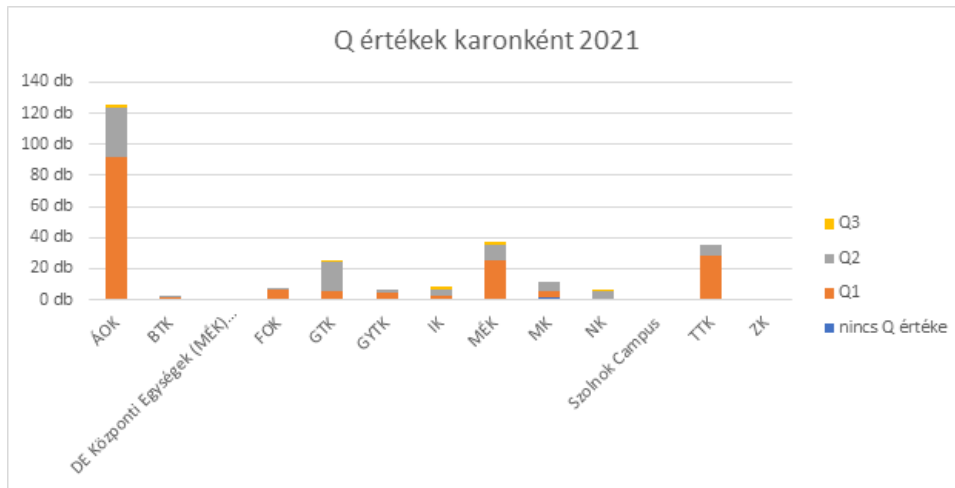
8. ábra: közlemény-feltöltés a Tudóstérbe 2018-2021

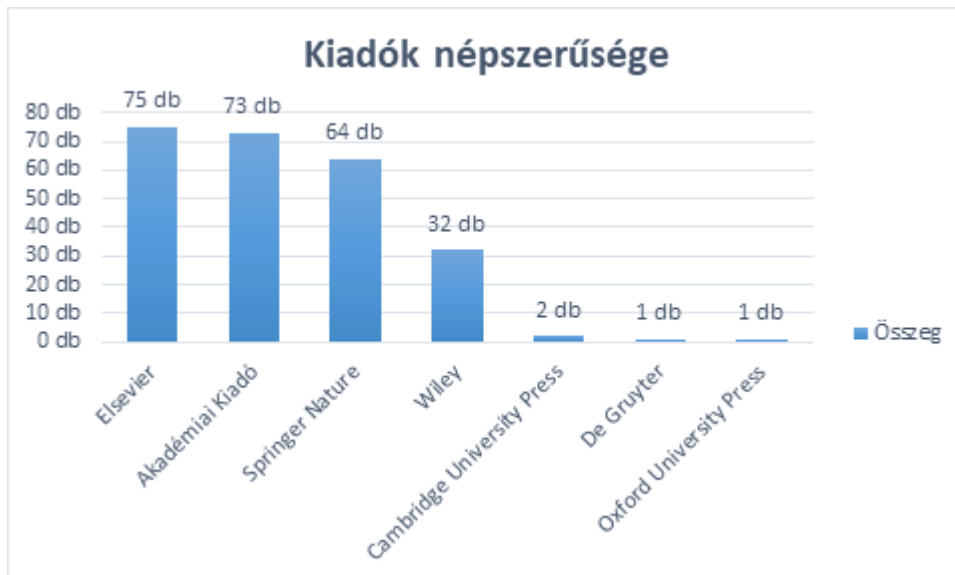
9. ábra: Tudósprofilok gyarapodásának mértéke 2018-2021

10. ábra: a GTK számára készített éves teljesítmény-összesítő infografika

11. ábra: APC támogatásból született publikációk Q besorolása karonként

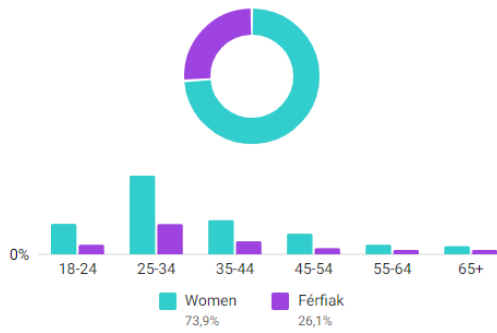
12. ábra: A Read&Publish támogatást nyújtó kiadók népszerűsége a DE-n 2021-ben

Partnerkapcsolat és kommunikáció

Facebook-oldal kedvelései

2,6 E

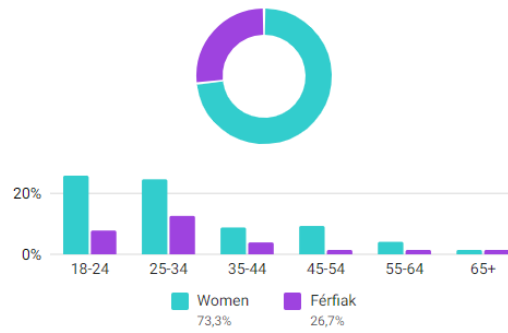
Kor és nem

Instagram-követők

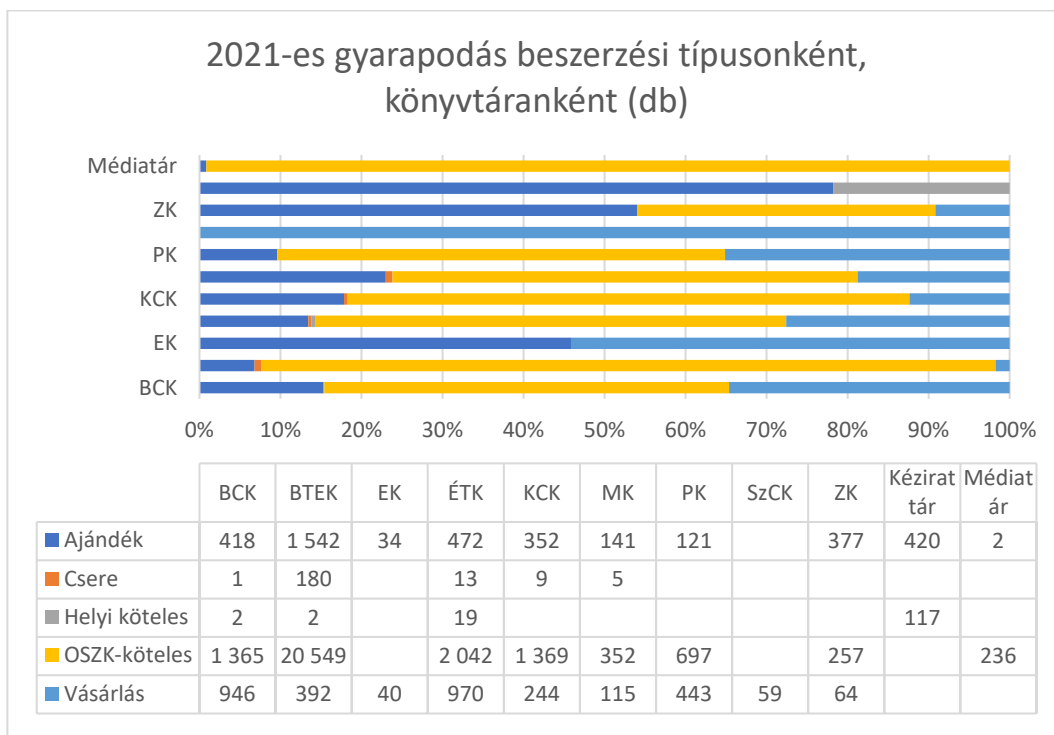
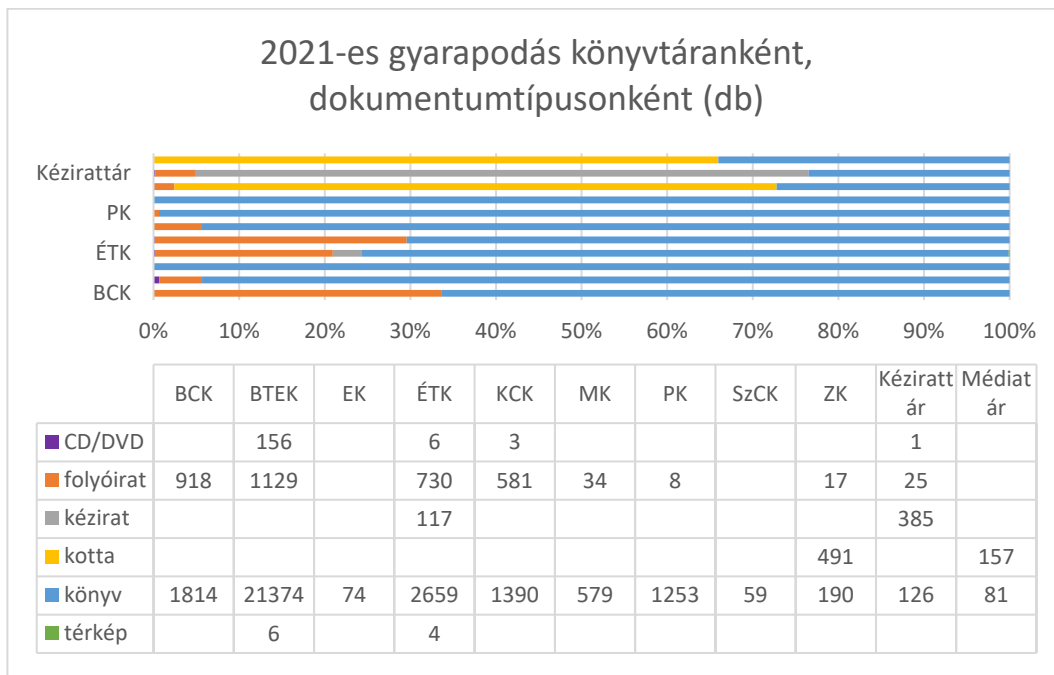
814

Kor és nem

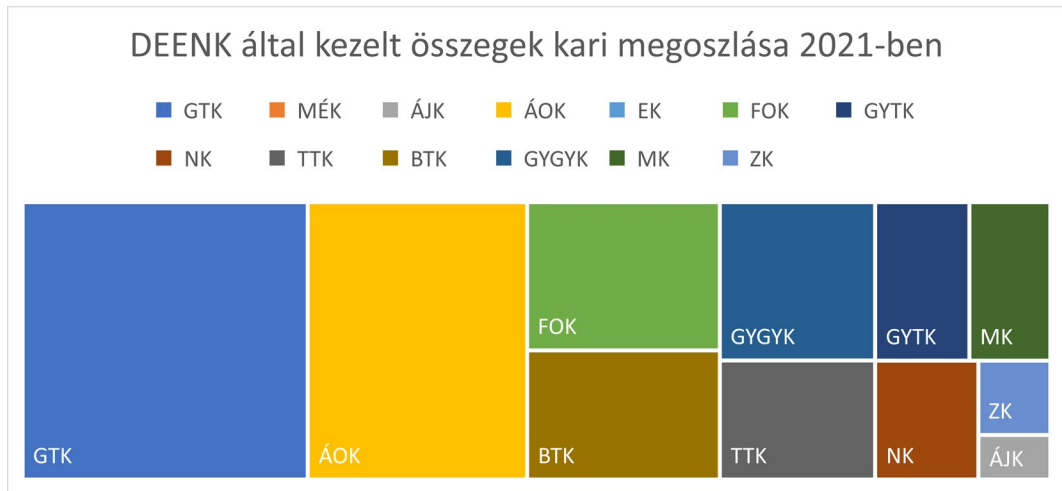

13. ábra: A social media felületek célközönsége demográfiai szempontok alapján

Gyűjteményünk

14/a-b. ábra: Beszerzések megoszlása 2021-ben

15. ábra: a DEENK által kezelt összegek 2021-ben

Gazdálkodás és humánerőforrás-kezelés

Megnevezés	év		változás	
	2020 (Ft)	2021 (Ft)	Ft	%
Az intézmény működési bevétele	25 946 337	21 496 049	-4 450 288	-20,7
Támogatás, kiegészítés és átvett pénzeszköz	1 025 021 314	1 152 388 548	127 367 234	11,1
– a Támogatásból felügyeleti szervtől kapott támogatás	914 409 148	1 066 994 837	152 585 689	14,3
– a Támogatásból pályázati támogatás	95 181 450	26 860 529	-68 320 921	-54,4
– a Pályázati támogatásból EU-támogatás	13 430 716	20 960 529	7 529 813	35,9
Bevétel összesen	1 050 967 651	1 173 884 597	122 916 946	11,7

1. táblázat: bevételek

	év		változás	
	2020 (Ft)	2021 (Ft)	Ft	%
Bér és járulék	544 242 963	555 567 435	11 324 472	2,0
Anyagok, áruk, szolgáltatások	581 025 097	725 651 954	144 626 857	19,9
Beruházások és felújítások	122 518 537	74 142 920	-48 375 617	-65,2
Ellátottak pénzbeli juttatásai	16 425 000	12 150 000	-4 275 000	-35,2
Kiadás összesen	1 264 211 597	1 367 512 309	103 300 712	8,2

2. táblázat: kiadások

<i>Forrás</i>	<i>Létszám (fő)</i>
<i>állami támogatás (deenk)</i>	<i>88</i>
<i>állami támogatás (nemzeti)</i>	<i>23</i>
<i>állami támogatás összesen</i>	<i>111</i>
<i>bevételek-kiadók</i>	<i>4</i>
<i>bevételek-ügyfélszolgálat</i>	<i>2</i>
<i>bevételek összesen</i>	<i>6</i>
<i>pályázat-EFOP 3.6.1.</i>	<i>5</i>
<i>pályázat-NI4OS</i>	<i>1</i>
<i>pályázat összesen</i>	<i>6</i>
<i>Mindösszesen</i>	<i>123</i>

3. táblázat: Bérkeretek 2021-ben